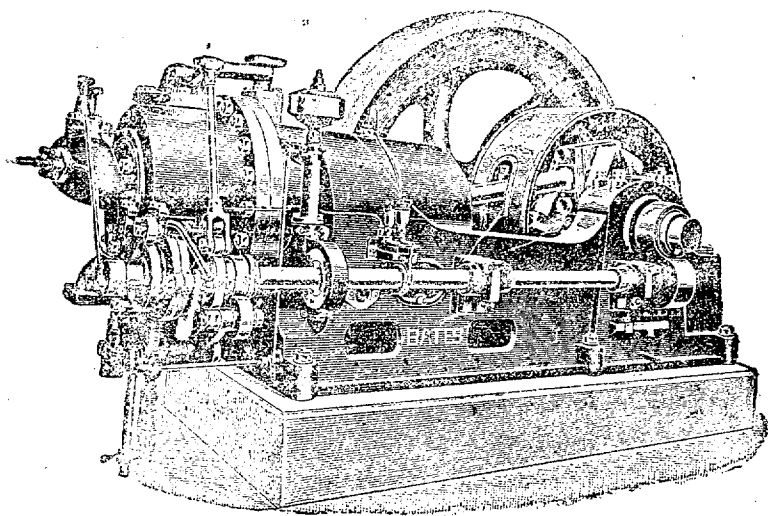

508861 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ నవంబరు నెల 4 వ తేది శనివారము } No 181
సంపుటము 3. } సంచిక ౧౮౧

బేటుగోల్డు మెడల్ ఇమిడిశల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈ క్రొత్త టయిపు ఇంజనులు మొట్ట మంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్ తో నయినను సుమారు ఒకమాసము కేవలము జరు నిప్పి శుభ్రపరచ నక్కర్లేకయే మిక్కిలి త్వస్తికముగా పనిచేయుచున్నవి. సాధారణమైన ఆయిల్ యింజనులవలె యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కర్లేక వాటికోరకు ఖర్చు అయ్యే ఆయిల్ యింజను మాత్రము యీ యింజనులు తీసి కొనుచు వాటికంటె నేయిరెట్లు త్వస్తి కరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్రములు మొదలు 50 గుర్రముల వరకువరకు పీట్లయొక్క స్పేరు సామానులు గల యే ప్పుడు ను ప్టాకులో సిద్ధముగా నుండును.

109

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.
ప్రాంతిలు: బెజవాడ, గజపండ్రి

గ్యాల్లీస్ మోటారు సారశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటవను, వాటిని బాగుచేయు గలుగుటవను తరిపియును నిచ్చుటవను మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయుచు పేరులను యాయంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈసారశాలలో, యూ.కో.పియన్ వొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవ్వ మెండు గారినద్యమంది లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అంగులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు దిసంబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరవలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దుఃఖములు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరికతో నివసించుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149, Broadway Madras.

సంగీత ప్రహయిని

నెల రూపాయలు 3.

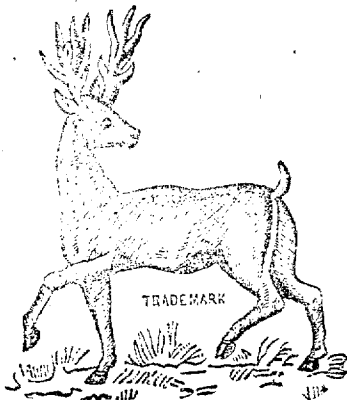
ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి కెందిన వాక్కిదార్శిగాన విద్యాపారంగతులైన విద్యార్థులకు ఈ వాచావ్యయ, కె. వి. శ్రీనివాస అచ్యుతగారు, వీణ కృష్ణమూచార్యులు వీరలచే రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంప్రదాయము అభ్యాసపద్ధతులు ను, స్వరజతులు, వర్ణములు, త్యాగస్యగారి కృతులు, పుష్పం సుబ్రహ్మణ్యస్వగారి కృతులు, దక్షిణకృతులు మొదలగు సుమారు 140 పురు బతులును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము లకుగుతు లేర్పరచిఅంతరికి సులభముగ గ్రహ్యమగుములు వ్రాసబడియున్నవి. హార్మోనియము, వీణ ఈ ఉద్యమవాద ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు విధములును వ్రాసబడి యున్నవి. పేజీలక్రమ 16 పుటలు వైజు 500 పుటలు. దశరతి క్లాసుకాగితముతో ముద్రితము. కాలికో బయిండు బంగారు గిలులు చేయబడి యున్నది. వలయునాడు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

మెసర్లు హో అండు కంపెనీ,

546 (పింట్స్), మద్రాసు.

చత్రముల రాజు

అనలు "లేడి" గుఱుతు

Hed Office: }
Bombay }
Branch: }
Calicut }

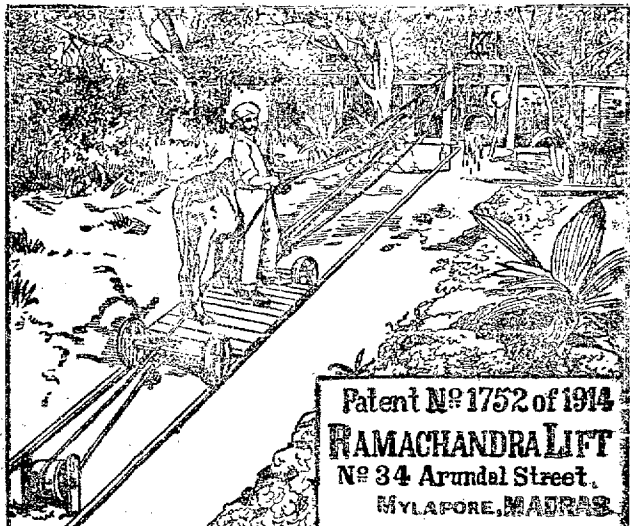
541

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

రామచంద్ర ఏతము

విషయ సంగ్రహము.

(1) ఎటుకంటిలోతైన భావికైనను ఉపయోగించ వచ్చును. (2) నిమిషమునకు రి మొదలుకొని 50 గ్యాలం లవరకు నీట్లతోడును. (3) దీనికి గొట్టములుగాని పుట్ వాల్వులుగాని వాటరు బాయింట్లుగాని లేవు. 4, ఆడ వాల్వు, ఎడ్లు, గుర్రము, కంచరగాడిద మరియే యితర జంతువునయిన ఉపయోగించవచ్చును. (5) మోటరులన ఎడ్లు ఎత్తుకుకట్టపడిఎక్కి వెళుకకు పోవడమైన పరితా పముఏమియు దీనిలోలేదు. (6) బలిష్టమైన రెండెట్లుగానె పెద్దమోట నీటిని ఒకచిన్న యెడ్లుయొక్క బరువులననె తోడగలదు (7) దీనికి రెండెట్లు అనావశ్యము గావున ఖర్చు చాలా తక్కువగును. (8) దీనిబొక్కెన రిట్టరు యిన యిసుపకతో చేయబడినది. చిర్రుపు బొక్కెనలు

Patent No 1752 of 1914
RAMACHANDRA LIFT
No 34 Arundel Street,
MYLAPORE, MADRAS

వాల్వు బొక్కెనలు మోడ్లరుగా నీట్లకారదు, చాలాకాలము వరకు మరామతు గోరదు. (9) ఎడ్లుకుపని సులభమగుటచేత మోటకంటె చాలనేపు నీట్లను తోడించవచ్చును. తరువాత యీ ఎడ్లునే బండినిలాగుట మొదలైన యితరపనులకు ఉపయో గించవచ్చును. ఖరీదు సుమారు 30 అడుగులవరకు లోతుగల బావికి

(581) (1) పెద్దయెడ్లుఏతము ఖరీదు రూ 200—0—0 (2) ఎడ్లు ఏతము ఖరీదు ,, 175—0—0

అమృతాంజనము

చక్కిని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0
అన్ని నొప్పులకు వరమూర్పుతము
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతియింబు ముంపదగినది.

తలనొప్పులమాన్పును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును
చార్మపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి
7, కంయనెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

కావలి వార్తలు:— 1. మా గ్రామమును రు 73-3-8 దీపావళి చందాధనము పూలయ్యెను. రు 7-3-8 ఖర్చులకు బోగ మిగిలిన రు 66. చెన్నపట్టణముందు జాతీయ పరిశ్రామిక సంఘమువారు, మచిలీ బందగందుడు ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలనను, విజేకానండ్ పాఠశాలకును సమానముగ బంచి నెట్టబడినది. 2. నేడు మా యూరియందు యోగి రామకృష్ణ పరమహంసవారి స్థాపకచిహ్నముగ నొక పుస్తకనిలయము స్థాపించబడినది.

కావలి అగ్రహారము రోడ్డు:—తొలకరించినది మొదలు మా గ్రామమునుండి యితర గ్రామములకు బోవుటకు పీలగు కాల్త్రోక లయినను లేక మిగుల శ్రమపడుచున్నాము. ఇచటినుండి పడకకుగాని వైలుకుగాని పోవలేనన్న రెండు మైళ్ల దూరమునగు నిడదవోలు, నర్సాపురం రోడ్డుకు పోవలేను. కాని యీ రెండు మైళ్లను బాడవ యగుటచే నీటితో నిండియుండును. కాన ఏటిగట్టుమీదను చాల దూరము చుట్టి పోవలసి వచ్చుచున్నది. అట్లయినను బందతప్పదు. బండ్ల రాకపోకలకు పీలులేక పోవుటచే మేము అమ్మ గరకులకు ధర్మ తక్కువయు, కొనువాటికి యెక్కువయు, అయి చాల నష్టములను గొందుచున్నాము. మా యూరినుండి నైనిడదవోలు, నర్సాపురం రోడ్డువరకును చాల విశాలమగు నొక పుంత కలదు. ఈ పుంతకు రోడ్డువేయుటకు కాంక్షను చేయించి మా కష్టనష్టములను నివారించుటకు లోకలుఫండు బోధువారిని ప్రార్థించుచున్నాము. అని గ్రామవాసిగారు వ్రాయుచున్నారు.

వెనుగంచిప్రోలు పుస్తక భాండాగారము:—22-10-16 వ తేదీన కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకాలోని వెనుగంచి ప్రోలు గ్రామమునందు బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు హాలులో పురవాసు లందరు నొక సామాన్య సమావేశము జరిపిరి. ప్రముఖుల నేతలను విచ్చేసిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు ఈ పురమందొక గ్రంథాలయమును, స్థాపించుట జనోపకార మనియు, ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికి మూలమనియు తమ మనోరథమును వెల్లడించిరి. అచ్చోటికి విచ్చేసిన ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధిమాలగు పురవాసు లందరును నా గ్రంథాలయము స్థాపించుట కొరకు సమ్మతించి సంకల్పమునకు మగు రెండు యుద్దేశ్యముల తెలియ పడెను. ఆ పుస్తకభాండాగారమునకు “శ్రీ సరస్వతి గ్రంథ నిలయము” అని నామకరణం బొనర్చిరి. సదరు నిలయమునందు భాషాభివృద్ధిచే బహుమానము చేయబడినవి సుమారు 100 గ్రంథములు గలవు. ఈ గ్రంథములను బహుమానము చేసిన

సత్పురుషులకు మేము కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా వందనము లొనర్చుచున్నాము. అని కావలిరాయవారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము, రాజ మహేంద్రవరము:—ఈ సమాజ పక్షమున మొన్నటి శనివారం రోజున (28-10-16) తేదీని శ్రీనమరాయ పుస్తకభాండాగార మందొకమున బ్రహ్మశ్రీ వడ్డాది సుబ్బరాయకవిగారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద సాధారణసభ జరుపబడినది. మ-రా-రా-శ్రీ, దాలిపత్రి వేంకటరామయ్యగారు భక్తినిగూర్చి విపులము గ చర్చించిరి. ఆ వెనుక విరామము లేకుండ భక్తిని గురించి అనేకులు సభ్యులు ముచ్చటించిరి. సాయంకాలము 4-20 గంటలకు ప్రారంభమైన సభ సుమారు 7 గంటలవరకు జరిగినను సభ్యులలో నొక ననేకులు భక్తి విషయమై వారివారి యభిప్రాయములను చెలువ పరచుకొనుటయై యుండుటచేతను, తొందరపడినచో అగ్రాసనాధిపతిగారి యభిమానాంశముగ భక్తిని గూర్చి వారి యభిప్రాయములను పూర్తిగ వినుటకు సభ్యుల కవకాశ ముండదనియు సభ నాటికి నిలుపు చేయబడినది. దాని తరువాతి సభ వచ్చెడి శనివారము 4-11-16 తేదీని ఆ మంది రముననే మ-రా-రా-శ్రీ, వసురాయకవిగారి అగ్రాసనాధిపత్యము క్రిందనే 4 గంటలవేళ సాయంకాలమున జరుపబడును. అని కావలిదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

తెనాలి కమ్యూనిస్టాల్ సంఘము:— ఈసంఘముయొక్క ప్రథమ వార్షిక కౌన్సిలసభ 29-10-16 తేదీన ఘ.రా.రా, శ్రీ చిరుమామిళ్ల లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదు బి.ఎ గారి యాధిపత్యముతో తెనాలి “తాలూకా హైస్కూలు”నందు జయప్రథముగ జరుపబడినది. మన కర్తవ్యము అను విషయమును గూర్చి శ్రీ దుర్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చాదరిగారు విద్యావత్సకత,, శ్రీమతక్కి- రామశేషయ్యగారును వికమత్వము,, అను విషయమును గూర్చి శ్రీ ఈశుపుగంటి గోపాలకృష్ణయ్యగారును కాఖాసంఘములు,, ఎ. వి. సుబ్బారావువంటులు ఎం. ఎ గారును మఱికొన్ని విషయముల గూర్చి కొందఱు సభ్యులు సుపన్యసించిరి. దేశవర్షల్లి చంద్రయ్యగారును, నూతక్కి- రామశేషయ్యగారును పద్యముల చదివిరి. సభకు విచ్చేసినవారికి భోజనాది వసతులనతి సౌఖ్యకరముగ నేర్పాటు గావించిన తెనాలి కమ్యూనిస్టులను, కమ్యూనిస్టులును బ్రశంసా పాత్రులు. వీరి సంఘాభిమానమును, సాయమును నీవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారికి ముందు ముందుగా రు. అతి బాలరగు వీరి ప్రయత్నమునకు శ్రమ యనక నాదరముతో దోడ్పడిన ప్రముఖు లెల్లరు నెల్లయెడల వందనీయులు. అని జా. వెం. స్వగారు వ్రాయుచున్నారు.

కృష్ణదేవరాయకాలపు ఆంధ్రవాఙ్మయస్థితి నేటింగింపు చారిత్రకభాగము వెల రు. 1-2-0 పదిప్రతులకు 1 ప్రతి యానాం. గ్రంథ విశ్రేణిలకు నుంచి కమిషను ఇవ్వబడును. ఇండియా ఇంక్వంటులయందును ముద్రాధికారులచేతను ప్రాచ్యదేశీయ భాషాపండితులచేతను గొనియాడబడినది. ఎస్ పంతులు నెం. 22 రు. ఆచారప్పకొ పీఠి, మద్రాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫీలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫములు - బొమ్మల కాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము - క్యాటలాగు కావలెనా.
బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.
573 ఆధునిక కవివీధిములు
శ్రీరాజా భుజంగరాయకృతము.
ఆంధ్రవాణి కియ్యదిపుట్టి నిల్లు. ఇందు 250 ఘనకవి పండితోత్తముల రచనా శుభురియమును, వారి జీవితములను గలవు. 500 పుటలు వెల రు 1.8-0.
భారతీ వేదావృత్త, ఏలూరు.

యం. ఓబులప్ప అందు బ్రదర్స్.
పుష్ప పరీక్షకులు, విత్తనముల వర్తకులు మొక్కలు, కూరగాయల సప్లయదారులు.
588 బెంగుళూరు సిటీ.

సి. గోపాలనాయకర్, బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసులో 40 సంవత్సరములకు పైగా స్థాపించబడి. డి. వీరలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తయారుచేయువాడు అయిరక్టోపాండర్స్ గాన మీ కేమి కావలయుననినను వీరికి తప్పక వ్రాయుడు. 557

Magic Cure!

Marvellous effect!!

Bathing Oil

Price Rs. 0-8-0

Iron tonic pills

1 bottle of 48 pills 2-0-0

Anti Malarial Drops

Price, 6 Doses 0-8-0

Discriptive Catalogue free on application.

ALLBUTT & Co.,

491 CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

Approved by Text Book Committee
కథల పుస్తకములు:—(1) సరస్వతి (2) సులోచన (3) కాసల్య వెల రు. 0-4-0 దేశాంగ్యమును, ధాతు పుష్టియు నొసంగు టానోమాత్రలు 48 కి రు. 1-0-0.
523 “విద్యానిధి”, 87 రామస్వామిపీఠి, మద్రాసు.

కిర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

కె. బి. జోషి అందు కో.

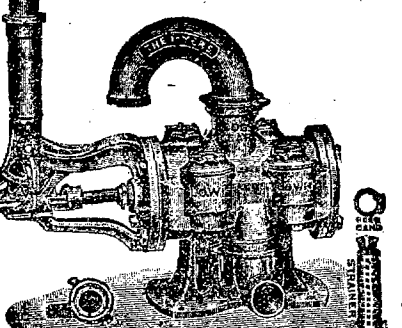
సెక్రటరీ బిల్డింగు

నెం. 321, హార్జిబిరోడ్డు, పోర్ట్, బొంబాయి.

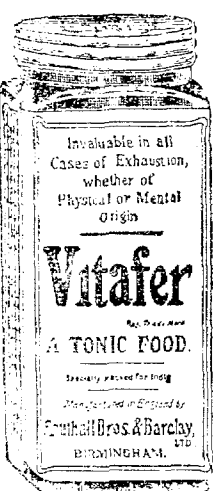
పూర్వముగా నెవన మయినది.

లోడవుక్ ఫోర్సు పంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లుతోడి అంత ఎత్తు నకు నెక్కిలాగును. గంటకు 2000 గాలనులు తోడును. 2 అంగుళములు నుంపును. నిప్పును చల్లారెట్టుటకును, నీటిని మైకి కొట్టుటకును జములు ఏర్పాట్లు చేయబడును. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి సులభముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు స్వల్ప శక్తితో ఎడ తెగని ధార ప్రవహింపజేయును. ఒక్క మనిషి పని చాలును. 537

కిర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము

Vitafer

The Greatest of all Tonic Foods.

విటేఫరు వచ్చుటయనగా ఆరోగ్యమున గొప్ప ఉత్తేజక ద్రవ్యము వచ్చినట్లే.

విటేఫరునందు, అంత్యశాస్త్రములలో చెప్పబడినరీతి పాలసత్తువ యున్నది. ఫాస్ఫోరమున్నది, యితరములయిన స్వతఃస్పీష్ణములగు బలకరములయిన దిరుసులున్ను ఇందు కేర్పబడియున్నవి. విటేఫరు బ్రటిషువారిచే తయారు చేయబడినది.

విటేఫరు అనేకమంది వైద్యులచేత వాడబడినది.

శరీరములయందు తగ్గినట్టియు, నిస్త్రాణగలిగినట్టియు, నొక రోగికి మంచిగుణ మిచ్చెను.

మిక్కుటనుగు బలహీనము, చెనుటలు గ్రమ్ముటయు గల రోగికి మిక్కిలి చక్కని గుణమిచ్చెను. అన్ని రోగముల యందును ఆరోగ్యమును గలిగించును.

విటేఫరు సర్వత్ర దొరికును.

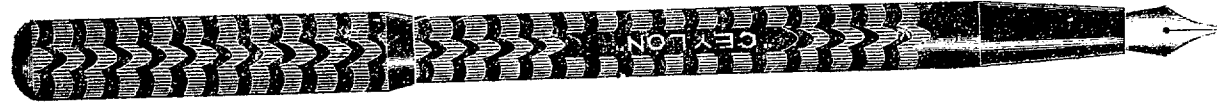
వీక్షణము:— స్పెన్సరు అందు కంపెని, మకాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

1-3	4	8	16	2-2-0	3-12-0	6-8-0
జులై	ఆగష్టు	సెప్టెంబరు	అక్టోబరు	నవంబరు	డిసెంబరు	జనవరి

కొత్తసామానులు మిక్కిలి సరసముగా విక్రయించబడుచున్నవి.

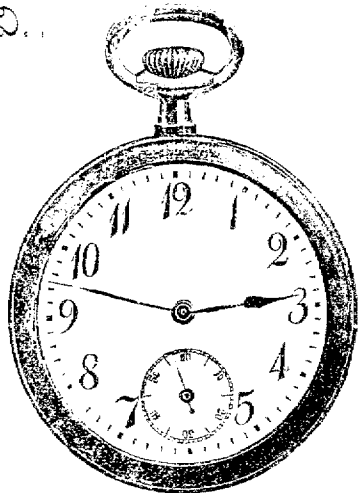
వి. సి. యస్. ఫౌంటెన్ పేనా:— 14 క్యారట్లు బంగారుపాళికలది. ప్రత్యేకముగా వుష్ణదేశములలో వుపయోగపడునట్లు చేయబడినది. సిరాపోయగొట్టం నల్లనినల్కడైట్ తో అందముగా చేయబడివున్నది. సీమలో చేయబడిన పాళిలను హిందూదేశీయులకు తగినట్లు సరఫరా చేయగలము. ఏవాళిగల చేతికై నను పాళిలనుగలయు చేయగలము. సిరాను నింపుకొట్టిగొట్టము సహా వెల రూ. 2-8-0.

సింహశబ్దీపపు ఫౌంటెన్ పేనా:— 14 క్యారట్లు బంగారుపాళి గలది. మిక్కిలి అందముగా చెక్కబడిన గొట్టము కలది. డబ్లియు, ఎల్, కంపెనీకిగాను పురమా యిషీగా తయారుచేయబడినది. వెల రూ. 2-15-0.

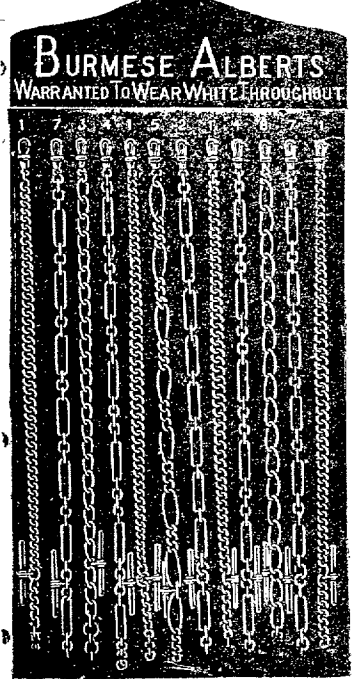
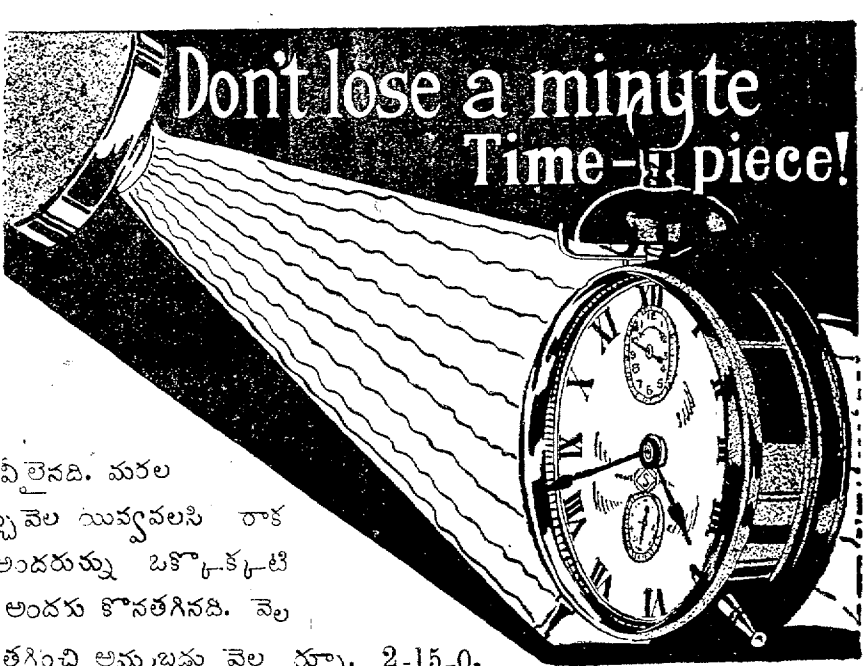

బ్లాక్ బర్డ్ ఫౌంటెన్ పేనా:— స్వాక్ పేనాలకు తయారుచేయు మ్యాట్రైడ్ వారిచే సీమలో తయారు చేయబడినది. నమృకమయిన బంగారు పాళికలది. వెల రూ. 3-12-0.

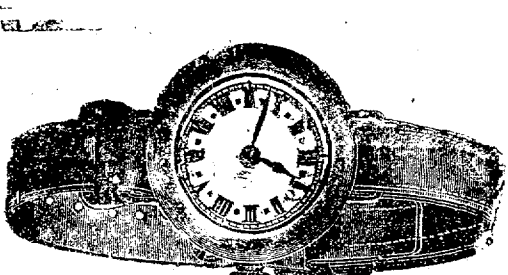

యెనిగ్ మా జేబుగడియారము:— సన్ననిమాత్రగల ఆయస్కాంతము లేని తీవ్రగడియారము. స్విస్ వారిచే చేయబడినది. తీగము లేనిది. మిక్కిలి మాత్రగల చిన్నపైజా గడియారము. వెల రూ. 4-8-0.

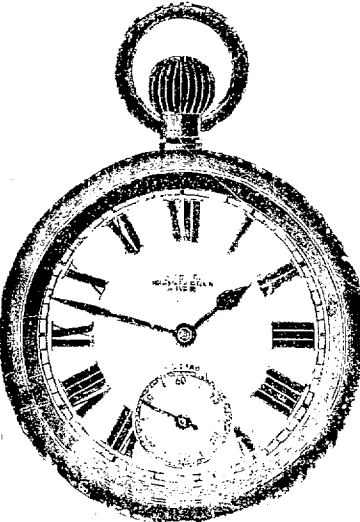
నిక్కిల్ అలారం లీవరు టైంపీస్:— మంచిబలమైన లీవరు గలది సరిగా కాలము చూపును. ఇటీవల దీని వెల హెచ్చిపోయినది. అయితే మేము విశేషముగా కొని యుండినందున యిప్పుడు సరసముగా విక్రయించుటకు వీలైనది. మరల దీనికి మేము హెచ్చువెల నివ్వవలసి రాకమునుపే తప్పక అందరున్న ఒక్కొక్కటి తీసికొనుట మంచిది. అందరు కొనతగినది. వెల రూ. 3-4-0 కలది తగ్గించి అమ్మబడు వెల రూ. 2-15-0.

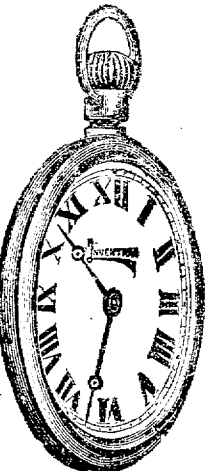
బర్మెస్ అల్బర్ట్స్ టైంపీస్ వాపు గడియారపు గొంతు:— బర్మెస్ అల్బర్ట్స్ టైంపీస్ వాపు గడియారపు గొంతు. 12 అంగుళాల ఎత్తున ఉన్నది. వెల రూ. 1-12-0.

నిక్కిల్ ముంజేతికికట్టుకొను మంచి స్విస్ గడియారము:— సిలెండుగలది. చూచుటకు అందమయినది. చక్కగా పనిచేయును. చాకయైన వెల. రూ. 5-15-0.

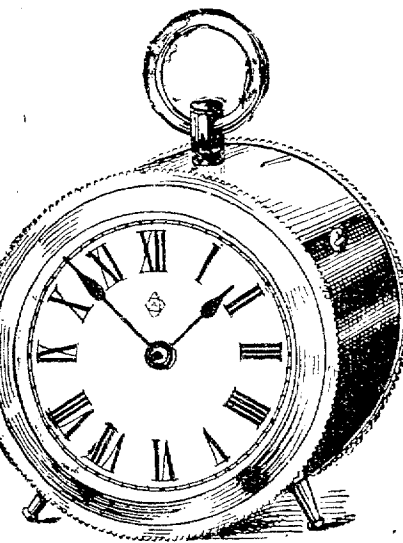
మిక్కిలి సరిగా కాలముచూపు స్విస్ తీవ్రతతో చేయబడిన బొంబాయిమాల్ జేబు గడియారము. బలమైనదిన్ని నమృకమగల స్విస్ తీవ్రతతో చేయబడినది. పొంగాడి తేక అల్కూమిండ్లెలు. సకండ్లను చూపును యిటు గలది. వెలుకప్రక్క దుమ్ము దూరకుండుటకై ఆ ద్వయతో మూయబడియున్నది. చాలాకాలము పనిచేయును. వెల రూ. 2-15-0.

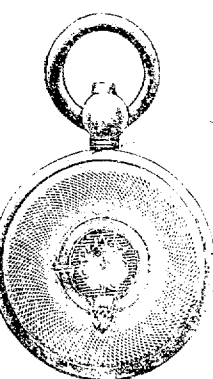
క్రొత్తగా తయారైన బడిం లీవరు గడియారము:— హిందూదేశీయులకు తగినట్లు ఆ జేబు గడియారములకు అనుగుణముగా మిదకనిజేయబడినది. ఇది అందరికీ తగినట్లుగా ఉన్నది. యెచ్చుగల వంటి సన్నని గడియారము. వెల రూ. 2-4-0.

మదర్ ఓపెరల్ ముంజేతి గడియారము:— బంగారుమెట్ట గలది. స్విస్ వారిచే చేయబడినది. సరిగా కాలముచూపును. వెల 10-8-0 ప్రకాశించెడు డయల్ గలయుంతటి గడియారము. ఇది కాంతి యైన ముల్లులను, సంఖ్యలను గలది. చీకటి లోనూ డా కాలమును మిక్కిలిసులభముగా చూచుటకు తగినది. స్విస్ వారిచే చేయబడినది. మిక్కిలి సరసమైనది. వెల రూ. 11-8-0.

అప్పుడైన “బిలి” టైంపీస్:— అక్షా హోనియా కంపెనీ వారిచే తీవ్ర గడియారము చూపునట్లు నిర్మితం చేయబడినది. వెల రూ. 3-8-0.

18 క్యారట్ల బంగారు కేసుతో చేయబడిన జేబు గడియారము:— చూచుటకు అందమైనది. వెల రూ. 4-15-0.

కృష్ణ వ ర ద లు

రెండు లక్షలమంది నిరాధారు లగుట

ఆంధ్ర దేశీయులకు విజ్ఞానము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి.)

సాహాయ్యక కమిషను (సీతానగరము) నవంబరు 3. —
చీపావలి పండుగకు అయిదారు దినములకు ముందు కృష్ణా గుంటూరు పండలము లందు, ఒక కృష్ణా గుంటూరు పండలము లందే కాదు, వాదాపుగ ఆంధ్రదేశమున దంతులను వన్నము లారంభమై వారము దినములు కుంభవృష్టిగ వర్షించి పెన్న, తుంగభద్ర, కృష్ణ, గోదావరి మున్నగు నదులు పొంగి వానిలో కృష్ణవేది ఒకటవ తేది నాటి రాత్రి నిశీధనమును నందు బెజవాడకు అయిదు మైలుల దూరమునందు గల పాతూరు గ్రామముయొద్ద తన వామభాగమును భేదించుకొని గుంటూరు పండలము నందలి రహారమి. యేబది గ్రామముల వరకును జలమయము చేసినది. కృష్ణవేదికి వరద వచ్చుటవలన ఆనకట్టకు ఎగువ భాగమునందు గల రహారమి పాతిక గ్రామముల వరకును నీటితో నిండిపోయినది. నిన్న మధ్యాహ్నము వరకును ఆనకట్టమీద 22 ఆడుగుల నీరు ప్రవహించినది. నేడు 18 ఆడుగుల వరకును నీరు కలదు. జలమయములైన గ్రామము లందు ధనికులగు భూస్వాములమాట యటుండ కూలి నాలి చేసి కొని జీవించుచుండ రెండుజిల్లాల యందును రెండులక్షలమంది వరకును నిరాధారులై, కొంపలుకూలి నిలువ నీడలేకను, తిండి లేక అన్నమో రామచంద్రా యని విలపించుచు మాడుకోట్ల మంది ఆంధ్రమహాజనుల సాహాయ్యము నపేక్షించుచున్నారు. జలమయములైయున్న కృష్ణానుండలము నందలి బెజవాడ, దివితాలూకాల యందును, గుంటూరుజిల్లానందలి తెనాలి రేపల్లె, తాలూకాలయందును, మంగళగిరి జిల్లానందును, లక్షల కొలది పశువులు, ఇదివరకు అయిదు దినముల నుండి కట్టురాతికి నిలువబడి మేతలేక ప్రాణములు శల్యగతములై బాధ పడుచున్నవి. క్రిందనీరు, వైనవర్షము. నిలుచుండుటకైనను, పొడిగింపు లేదు. ఇంటియందు గజములతోనునీరు, ఇంటికప్పుల మీది, మంచములను దూలములను బల్లులవలె నంటిపెట్టుకొని నిద్రాహారములు లేక పడియున్న పిల్ల మేకలను వృద్ధులను పని తలను చూచిన యే యాంధ్రుని హృదయమునందు బాలికలు గదుకే ఎవని కండ్లనుండి దుఃఖ బాష్పములు జలజల రాలవు? ఎవని మేను పులకరింపదు? ఏదాతహృదయము కరిగి వితరణా యత్నము కాదు? తడిగుడ్డలను మాటిమాటికిని పిడుచుకొనుచు, ఆకలిచే మారాము పెట్టు చంటిబిడ్డల నోదార్పు పనితాలూకలను చూచిన నే స్త్రీ రత్న మును న న ము తరుగుకొని పోదు? రెండు లక్షల మంది ఆంధ్రజనుల దుఃఖమును ఇక్కడ యెంతని వ్రాసి సాక్షాత్తమున హాశయలకు ఆ దురదృష్టవంతుల దుఃఖ వృత్తాంతమును వినిపించగలను? ప్రభుత్వాధికారుల వాత్సల్య సాహాయ్యము వలనను, దాతల వితరణమువలనను, యావనుల సేవావ్రతము వలనను, నిన్న నేడు రహారమి 800 మంది నిరాధారులకు పిడికెడు పిడికెడు బియ్యమువంతున సాహాయ్యము మాత్రము చేయగలిగితిమని వ్రాయుటకు నాలో నాకే చిన్న దనముగ నున్నది. ఆంధ్ర దేశీయులు వెంటనే చందాచేసి సొమ్ము పంపి బాధితులై యున్న ఆ రెండులక్షలమందిని రక్షించిన గాని మన ధర్మమును మనము నిర్వర్తింప బాలమని సాహాయ్యక కమిషనునుండి ఆదరదృష్టవంతుల పక్షమున నేను విన్నవించుటకు సాహసించితిని. నేనును, బెజవాడయందలి సేవాపరాయణులును, ప్రభుత్వాధికారులును, నేటి ఉదయము 8 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకును కన్నులారా చూచిన సంగతులను నేటికి కొన్నిటిని మాత్ర మిచట చూచాయగ నివేదించుచున్నాను.

వేంకటపాలెము బెజవాడకు 6 మైలుల దూరమునందు గలదు. ఆ గ్రామమునకు చేరి మాలపల్లెయు, మాదిగపల్లెయు గూడ నున్నవి. ఆపల్లెలయందు, సుమారు 80 ఇండ్లవరకును గలవు. మాలపల్లె మాదిగపల్లెయందలి ఇండ్లన్నియును గ్రామములోని ఇండ్లలో చాలవరకును పడిపోయినవి. కూలిపోతుండ నుండిన ఇండ్లయందై నను ఆడుగులలోను బురద యుండుటచే నిలుచుండుట కైనను ఆస్కారము లేదు.

మాలపల్లెయందు కలరా చేత ఇద్దరు మృతి జరిగిరి. ప్రజలు ఇంటికప్పులమీద మంచములను గట్టుకొని, రాత్రిల్లు కాలక్షేపము చేయుచున్నారు; తిండి తిప్పలులేక మనజాలును, పశువులును మాడిపోవుచున్నారు. మేము బియ్యము నిచ్చుటకు వెళ్లినప్పుడు వారు మావద్దకువచ్చి గొల్లుమని యేడ్చినప్పుడు, మాహృదయములు తరుగుకొని పోయినవని వ్రాయుటకంటె వారి చీనాలాపములను నేను వేరుగ వ్రాయలేను. మాదిగపల్లె స్థితిగతులు మరింత అధ్యాస్తముగ నున్నవి. అక్కడ ప్రజలును, పశువులును మోకాలులతోను ఊబియించుచున్నారు. అక్కడ దైవానుగ్రహమువలన మరణములు సంభవించియుండలేదు. ప్రజలు మంచములను దూలములకు వ్రేలాడగట్టుకొని వానియందు కూర్చుండియు దాహ్యవంతులు దూలములకి వానినంటి పెట్టికొనియు, ఎట్లో గోజులు వెళ్లబుచ్చుచున్నారు. వారు తమ ఇండ్లదగ్గర మాసి పశువులను మేపుచున్నారు. పల్లెయందు ఎటులు వెదకినను, పొడిగింపు మందుకై నను కానరాలేదు. గ్రామములోని అర్చకుడు తన ఇల్లంతయు జలమయ మగుటచే వండు కొనుటకైనను విలులేక దేవుని సోమనూత్రముమీద మంటి ప్రాయ్వి పెట్టి వంటచేసికొని జీవించుచున్నానని కన్నుల నీరు నింపుచు గద్దదస్వరముతో మాకు విన్నవించి, జేవాలయమునకు మమ్ము తీసికొనిపోయి, దేవుని సోమ నూత్రముమీది ప్రాయ్విని కను పరచెను. వందకు పూర్వము గ్రామమునందు 220 గడప లుండెను. ప్రస్తుతము పాతిక యిండ్లమాత్ర మగడపలు చున్నవి. గ్రామమునందు నేడు కొత్తగ నెవరికిని కలరా సోకి యుండలేదు. మేము ఎక్కిన పడవను దిగ నక్కరలేకుండగ నే గ్రామపీఠులందు ప్రయాణముచేసి గ్రామవాసులకు బియ్యము నిచ్చితిమి. పీఠులందు కొన్నిచోట్ల అందుటలేదు. మొత్తము మీద పీకలతోను నీరుండుచు చెప్పిన అతితయోక్తి కాబాలదు. తరువాత మేము, తాళ్ళపాలెమును గ్రామమునకు వెళ్లితిమి. ఆ గ్రామము బెజవాడకు 8 మైలుల దూరమునందున్నది. అక్కడను ప్రజలు వేంకటపాలెము నందువలెనే మువ్వలిప్పులు పడుచున్నారు. వారికి వైవ మిచ్చి నుతవరకును బియ్యమును పంచి పెట్టి వచ్చితిమి. వేంకటపాలెమునకు మేము నడిగర్భము నుండి చిన్నపడవమీద స్త్రీమరు దిగివెళ్లితిమి. అక్కడ రహారమి ముప్పదిమంది స్త్రీ పురుషులు తమ్ము నెట్టులైన సీతానగరము తీసికొనిపోయి, విడువలసినదని మొత్తుకొనగ, మచ్చిన్న పడవయందెక్కించుకొంటిమి. కొందరు వృద్ధులు కొందరు పిల్లలు కొందరు కండ్లు తెరువని పసిహానలు వారినందరిని పడవలో నెక్కించుకొని ఆ ప్రవాహమునుదాటి, స్త్రీమరు చేర్చితిమి. బానెడు పడవ గంపెను పిల్లమేక దైనముమీద భారమువైచి మేముచేయగలిగిన దంతయు చేయుచున్నామకాని మా అల్పప్రయత్నము గముద్రములో నీటి బిందువ వలె నున్నది. బెజవాడ యందలి సాంఘిక సేవాబృందములోని కొందరుదప్ప పురప్రముఖు లెవ్వరును, తమసోదరుల కష్టకాలమునందధికప్రయోగము కల్పించుకొనకుండు టెంతయు విచారకరము. సాంఘిక సేవా సంఘమువారివద్ద రెండు సంవత్సరముల నుండి నిలువయున్న రహారమి 80 రూపాయలను వెంటనే దయచేయ ప్రార్థితులు. నేటిరాత్రి 8 గంటలకు కొందరు బియ్యపు బస్తాలను పడవల మీద వేసికొని ఆనకట్టకు దిగువభాగమునందున్న జేవేంద్ర సాడు లాకువద్దకు బయలుదేరినారు. కేపుప్రాతఃకాలమునందు మరికొందరు వెళ్లుచున్నారు. కావున ఆంధ్ర మహా జనులు గర్భలు చేసి సొమ్ము వసూలుచేసి పంపియు బెజవాడపొరులు విశేష సాహాయ్య సంపత్తిని జేసియు, వరద బాధితుల దురదృష్టము పూర్తిగ గాకపోయిన కొంతవరకైనను, నివారించు ప్రయత్నములు, ఇంతవరకును, గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు వరదబాధితుల విషయమై తల పెట్టిన బాపమున బోయివట్టులేదు. కేపగి యు తరమునందు వరదప్రాంతములందు ప్రజలు పడుచున్న బాధలను విపులముగ వ్రాసి పంపెదను.

మధ్యపరగణాల దొరతనమువారు

(0)
బీసెంటు గారు.

మొదటి యసమ్మతి: ఆడయారు సంఘము.

నిన్నటిదినము (నవంబరు 3) ఉదయము 8 గంటలకు దివ్యజ్ఞాన సంఘమువారి ఆడయారు మందిగమున పెద్దసభ జరిగెను. సంఘాధ్యక్షురాలిని మధ్యరాష్ట్రములకును, బేరారునకును రాసీయకుండ ఆరాష్ట్రముల దొరతనమువారిచ్చిన యుక్తుల పునుగూర్చి తన యసమ్మతిని దెలుపుట కాసభ సమావేశమయ్యెను. సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరు కె. సి. వి. ఇ. ఎల్. ఎల్. డి. గారు సభాధిపత్యమును వహించి జె. ఆర్. ఆర్యాగారిని యసమ్మతి తీర్మానమును జరుగవనిరి.

తీర్మానము.

మధ్యరాష్ట్ర దొరతన చిత్తు కమిషనరు గారు తాము పరిపాలించు ప్రదేశములోనికి, దివ్యజ్ఞాన సంఘాధిపత్యము వహించుచున్న వెసి డెంటు గారిని రాకూడదని జేసిన యుక్తుల పు మత ధర్మముల తిరస్కరించుటచే, భారత్వ దివ్యజ్ఞాన సంఘమువారు అడయారు పండలము వారసుగు మేమాయుక్తుల నసంగతముని తెలియజేయుచున్నాము. న్యాయాన్వయ సందిగ్ధావస్థలో నున్న దేశ సంగతుక శాసనము జేరిట సినిలు అధికారులు, ఒకానొక దొరతనపు టధికారి మా యధ్యక్షురాలి రాజకీయ విషయముల నిచ్చగించనంత మాత్రమున, మా మతబోధనలో కల్పించుకొనుటకు మాకు మిగుల భయమగుచున్నది. మత విషయములందత్యంతాభిమానముగల హిందూదేశమున నిట్టి యనవరపుబ్రజేత మధిక బాధకరము కాగలదు. స్వపరిపాలన సమస్యను మదరాసు, బొంబాయి దొరతనములవారి దిచ్చగించుచుండినపుడును, బీసెంటు గారి విశ్వల రాజభక్తినిగూర్చి మదరాసు హైకోర్టువారంత నొక్క వక్కాణించిన పిదపగూడ నిట్టి యుక్తుల పు జేయుట మిగుల ననాలోచనపు పనిగా నున్నది. ఇట్టి సందర్భములో మాయధ్యక్షురాలి మతధర్మ ప్రచారమునం దామె ప్రజల నెమ్మదికి భంగకరముగ బ్రవర్తించుచున్నది, లేక ప్రవర్తింపబోవుచున్నదనుట మిగుల అసందర్భము, అన్యాయము. అందుచే హిందూదేశ దొరతనమువారి సంగతి నాలోచించి మత సంబంధమున నిట్టి ప్రవేశము గలిగించుటకు తమ యసమ్మతి ము దెలిసి ఛేపుకమిషనరుగారి చర్యల నాపివేసెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము
సభాధిపతి.

కె. ఎస్. దాండేకరు

కార్యదర్శి.

పిమ్మట సుబ్రహ్మణ్యముగారు లేచి ఇదివరలో తామెన్నడును రాజకీయ విషయములో ప్రవేశము గలిగించుకొనకున్నను ఇప్పుడు ఛేపు కమిషనరుగారి కలన ప్రవేశించవలసి వచ్చినదనియు, ఛేపు కమిషనరుగారి ఈ చర్య భయముచే చేయబడినదని హిందూపత్రిక నూచించినటులనే తమకును బోచుచున్నదనియు, ఇట్టి పనులలో దేశములో నేను జరుగునదియు తెలిసికొనకుండగనే దొరతనమువారు ప్రవర్తించుచున్నటు లున్నదనియు అందుచే నత్యుక్తు మిత్రులుగ తామిపుడు వారికి మంచి సలహాల చెప్పవలసి యున్నదనియు, ఈ తీర్మానములో నట్టిసలహాల నిచ్చినయు చెప్పి వై తీర్మానమును తామే యుపసాదించిరి.

పిమ్మట డాక్టరు డబ్లియు. బి. ఇంగ్లీషు గారిట్టి చర్యయ సంగతమనియు, తనకు మిగుల ఆశ్చర్యమును గలిగించుచున్నదనియు, దివ్యజ్ఞానసమాజమున కధికాపరాధకరమనియు, విక్టోరియామహారాజ్ఞ గారి ప్రకటనకు భంగము తెచ్చుచున్నదనియు చెప్పిరి. అడయారు ట్రైబరరీ డైరెక్టరు, మహాదేవశాస్త్రిగారును, అదేమారు వొరసానిగారును అటులనే తమసమ్మతియును దెలియబరచుచు ఉపసాదనమును బలపరచిరి.

ఈతీర్మానము వ్రాసియుండిన పత్రముకొకదానిని రాజప్రతినిధిగారికిని, మరియొకదానిని ఇండియా కార్యదర్శిగారికిని, దివ్యజ్ఞానసంఘాధ్యక్షుల కొకటియు స్థానిక దొరతనములవారికి కొన్నిటిని పంపించుటకు గౌరవ యుపసాదనమును ఎర్పేటు పుడే గారు ప్రతిపాదించిరి. జె. ఆర్. ఆర్యాగారిచే బలపరపబడి యాతీర్మాన మందరిచే నంగీకరింప బడెను.

జీర్ణ సాయము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వచనమగును. జీర్ణశోశము బాగు పడి రసస్వాదము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచి తులము 1-కి ... 80-0-0 కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0 గోరోజనము, మంచి ,, ... 2-0-0 ఆదిపద్మికానా లేక జున్ను ,, ... 7-0-0 రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-0-10 అమృతాంజనండిపో; బొంబాయి, అండీమదా)సు

వాతావరణస్థితి

1916 సం॥ నవంబరు 4-వ తేది

ప్రదేశములు.	సంబంధము నెల 4 తేది, ఉదయము గంటలకు వాయువీడనము అంగుళములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్షపాతము.				
		అధికత	అల్పత	కడచిన 24 గంటలలో	నెల. మొ.	సెంటిమీటరు	ఇంచు	మొ.
గోపాలపురము	29.838	86.2	77.3	2.48	41.20	40.35		
వాల్తేరు	29.816	86.5	76.1	...	36.37	32.02		
కాకినాడ	29.841	85.5	75.5	0.05	40.04	38.28		
బందరు	29.814	80.8	75.2	0.08	55.71	34.95		
గుంటూరు	...	85.2	76.0	...	48.09	29.19		
నెల్లూరు	29.880	89.4	77.0	...	28.15	22.76		
మద్రాసు	29.838	92.7	79.2	...	28.35	31.38		
కడప	29.829	90.1	76.5	...	30.61	31.18		
నాగపట్టణము	29.844	89.6	74.9	...	24.39	26.95		
కొలంబొ	29.879	85.1	70.5	0.01	75.54	58.79		
తిరువనంతపురము	29.884	83.5	72.9	...	53.71	53.17		
కొచ్చికోట	29.874	86.5	72.9	0.08	114.63	104.08		
కర్ణాట	29.889	84.4	72.7	...	110.67	111.14		
మంగళూరు	29.886	77.0	72.1	0.44	121.01	124.36		
బొంబాయి	29.886	85.8	75.2	...	85.33	71.33		
హైదరాబాదు		
అనంతపురము	...	84.3	68.5	...	28.79	19.12		
బళ్లారి	29.845	76.3	68.7	0.05	25.78	18.08		
కర్నూలు	29.840	80.3	70.2	0.02	38.72	23.40		
కడప	29.636	88.7	75.1	...	39.85	27.43		
బెంగళూరు	29.882	78.1	53.6	...	43.47	32.06		
కొడైకనాలు	22.763	66.2	47.7	0.45	46.95	44.87		
ఉదకమండలము	22.990	67.9	47.4	...	43.96	47.00		
కోయంబత్తూరు	29.871	86.8	68.4	...	21.86	16.77		
వెల్లూరు	29.843	87.3	75.0	...	48.45	35.11		
సేలము	29.870	88.0	70.8	...	41.60	35.23		
తిరువనాపల్లి	29.861	93.7	73.6	...	25.16	24.37		
పుదుకోట	29.860	91.2	74.7	...	31.37	25.02		
మధుర	29.850	9.11	72.8	...	25.09	27.53		
తిరునల్వేలి	13.05	14.52		

బర్మాదందును అభాతపు దక్షిణ భాగము నందును వాయుభారము కొంచెము కొంచెముగా ఎక్కువగుచున్నది. రాజధాని ఉత్తరభాగమునందు అదిచాల ఎక్కువగానున్నది. రాజధానిపై పున వాయువులు తీవ్రముగాక మెల్లగా వీచుచు వివిధ దిక్కులనున్నవి. అభాతపు దక్షిణభాగమునందు ఈ న్యపు దిక్కునకు గాలివీచుచున్నది. చెన్నపురియందును, కోక మాండల్ తీరమునందును మధ్యమెత్తము చాల ఎక్కువగా నున్నది. పశ్చిమతీరమునందు కొంచెమెక్కువగనో తక్కువగనో యున్నది. రాజధాని ఉత్తరమునందు వాయువు నండ్పాత ఎక్కువగను, దక్షిణమునందు తక్కువగనున్నది. కర్ణాటక మునందు మేఘములు స్వల్ప ముగానున్నవి. ఉత్తరమునందు కొంచెము వర్షము కురిసింది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నపురి.

స్వమంగళరావు పంతులుగారు.

(ఒక చిత్రకథ.)

I

[న్యాయపతి - రామానుజస్వామి పంతులుగారు, బి.ఏ.బి.ఎల్.]

నామేరు భీమరావు. ఉడుకుబోతులు కొందరు. “స్వమంగళరావు” ను నామాంతరమును నాకిడిరి. నాయొక్క మంగళమునే నేను సదాగోరుచుందు నని నా కామేరు తెట్టిరి. పంతులెంత డాబుమంటులవాడినను, స్వలాభమును గోరినిమను జు డెవడు? స్వమును త్యజించి, సమస్తవైదికస్మార్తకర్మలను విడచిపెట్టి గంచరించు సన్యాసులు మైతము తమ యాత్మల యుజ్జ్వలముకొరకే పాటు పడుచుందురుగాని పరుల పితృపు తోవారికి నిమిత్త మేమైన నున్నదా? యమ నియమానుసారి సాధనముల నవలంబించి ధ్యానించు యోగులు తాము బ్రహ్మ నంద సుఖము ననుభవించ వలెననికదా తపస్సుల ధారపోయు చున్నారు? లోకోపకారచింత వారిని భాధించు చున్నదా? ఇంతేల, ఆనంద మయుడగు పరమాత్ముని యానందమునకు విషయము పరమాత్మయేగాక వేరొకవస్తువు కలదా? పర మాత్ముడు తన్నుజూచుకొని తా నానందించుచుండునే గాని తన కానంద మొసగుపదార్థ మింకొకటి లేదుగదా? నేయి మాటలను జెప్పినను స్వాధీనువంటి పురుషార్థములేదు. ఎన్ని నేషములు వేసినను స్వలాభమును మించినలాభము లేదు. నేను మాత్రమే స్వమంగళరావునా? తక్కిన వారందరు మాత్రము పరమంగళరావులా?

ఏమిక్కర్తెమో గాని నా చిన్నప్పుడుగూడ నాతోడి బా లురు “ఒంటిపిల్లిరావు” అని పిలుచుచుండిరి. అన్యుల బోలిక బోతున్న ఒంటిపిల్లిరావునా? నాపాతముల నేను జరుపుకొను చు, నావనలను నేను చక్కజెట్టుకొనుచు, నాకార్యముల నేను సాధించుకొనుచు నుంటిని. తోడి బాలురతో సహవా సమును నేను తరుచుగ జేయలేదు. ఇంటనుండి బడికి, బడినుం డి తిరుగ నింటికి నేను బాలుర గుంపులలో చేరక నొంటరిగ జనుచుంటిని. నాబల్ల, నాపల్లె, నాకలము, నాపుస్తకము, నా గొడుగు, నాచెప్పుబోడు, నేనే వాడుక జేయుచుంటిని, గాని అన్యు లడిగినను వాని నిచ్చుటకు నేనెప్పుడు నంగీకరించలేదు. కాళ్లు చేతులు విరుగు ననుభయము చేత బంతు లాట సంఘములలో నేనెప్పుడును చేరలేదు. నిజముగ బంతు లాడు నిపుణులు పాఠితోషికముల సాధించుట కింత స్థలము లకు జనునపుడు వారి వెంటబడించి యరుగు పరిచరల మాకల నేనెప్పుడు నలంకరించలేదు. సాధింపబడిన పాఠితోషికములను చేనతా విగ్రహములవలె పాటలతోను, పద్యములతోను, వీధి వీధిని త్రిప్పుచు, నత్యంతోత్సాహముతో విద్యార్థులు నలుపు చుండు తిరువీధి యుత్సవములకు నేనెప్పుడును జరలేదు. అట్టి యుత్సవములవలనను, ఉత్సాహమువలనను నాకేమి లాభ మున్నది? సంఘములలోను సమాహములలోను, నేను జేరకుం డుటచే, నాతోడి బాలురు తాముడుకుచు, నన్ను డికించుటకు బూనుకొనుచుండిరి. “ఒంటిపిల్లి, ఒంటిపిల్లి ఒకచోట— ఇద్ద రు, ముగ్గురు ఒకచోట” అని పసిపిల్లకాయలు నన్ను చూచి తరుచుగ బలుకుచుండిరి. ఉడుకుటవలన లాభము లేనందున, నేనెప్పుడు నడుకలేదు. లాభముండినచో నెటుల ప్రవర్తించియుండెడివాడనో!

నేను చెన్నపట్టణములో చదువుకొనుకాలముందు, విక్టో రియా హాస్టలులో నివసించితిని. అనేకబాలుర మధ్య మెలగ నలసి వచ్చెను. ఒంటరితన మచ్చట కుదురుట యసాధ్యము. కొందరు విద్యార్థులతో స్నేహముజేసితిని. లాభములేని స్నేహ మువలన ప్రయోజనము లేదని నమ్మి నామేలునకు వొడ్డుకు బాలురతోమాత్రము స్నేహము జేసితిని. నేను ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో చదువుచుంటిని. ఆ కాలేజీ విద్యార్థులతో స్నేహ ముజేసిన, నాకు విశేష లాభకరముగాదు కావున, క్రీష్టియను పచ్చయప్ప కళాశాల బాలురలో కొందరితోమాత్రమే చెలిమిజేసి, ఆయా విద్యాలయోపాధ్యాయులు నేర్పిన యంత ముల బోధపరుచుకొనుచు లాభమును జెందుచుంటిని. ప్రెసి డెన్సీ కాలేజీ ఉపాధ్యాయులు నేర్పునంతములు ముఖ్యమైనవి కావని నాస్నేహితుల నమ్మించుచుంటిని. ఉపయోగించు నధికరకు, స్నేహితులతో సహవాసము జేయుచు, ఉపయో గము లేకప్పుడు వారి కంప్యమును నిరర్థింపుకొనుచు కాలము గడుపుచుంటిని. విశ్వవిద్యాలయములో నీడుకు ప్రశ్న పత్రము లభ్యుదయము గూడముగ వెల్లడి యగుచుండును.

బాగూతులకు విద్యార్థులు మాత్రమే ప్రశ్నల నావలను గుర్రెరుగుదును. అట్టి విద్యార్థులతో స్నేహ మెంతలాభకర ము! నేను సర్వప్రయత్నములచే నట్టి బాలురమైతిని సంపా దించుచుంటిని, నాకుగూడ కొన్ని ప్రశ్నల నూచనలు వేరువిధ

మున నందినను, అట్టిప్రశ్నలు పరీక్షలో నడుగబడునను నమ్మక ము దృఢముగ నాకు లేనందున, నేనుమాత్రము నాస్నేహితుల కట్టి నూచనలను వెల్లడి జేయలేదు. ఇట్టి నా ప్రవర్తనలననే గాబోలును, విక్టోరియా హాస్టలులోని విద్యార్థులు నాకు “స్వలాభయ్య” యను పేరిడిరి. చిన్నవిద్యార్థిగ నుండినపుడు “ఒంటిపిల్లిరావు” నియు పెద్ద విద్యార్థిగ నుండునపుడు “స్వలా భయ్య” యనియు పేరుప. నామముల ధరించితిని. కాని, అం దరు విద్యార్థులు స్వలాభయ్యలే! కొందరు స్వలాభయ్యరులు, మరికొందరు స్వలాభయ్యంగారు, కొందరు స్వలాభస్వాము లు, మరికొందరు స్వలాభపంతులుగారు, కొందరు స్వలాభర ధోలు, మరికొందరు స్వలాభ మినస్లు, స్వలాభనాయకు, స్వ లాభ జెనక్లిలు, ముఖక్లిలు, చక్రవర్తులు, ఇంకా ఇంకా ఇంకా మేరు మాత్రమే నాకు దక్కెనుగాని, నాయందు విశేష మే మియును లేకుండెను.

నేను విద్యార్థ్యాసమును ముగించిన పిమ్మట, నుపా ధ్యాయవృత్తి, న్యాయవాదివృత్తి యను రెండు వృత్తులలో జే నిని స్వీకరించదగునని కొంత మిహమానించితిని. ఉపాధ్యాయ వృత్తి యంతే లాభకరముగ దోచలేదు. దిన మంతయు ప్రేగు లను, ఉపేరితిస్తులును, బ్రద్ద లగునటుల నరచుటయేగాని, మాట దక్కదు. కూలిగిట్టుదు. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు తృప్తికరము గాదు. బాలురు మైతరగతికి బోలేనప్పుడుపాధ్యాయులు నిండా పాత్రు లగుదురు. తిట్టువడుచుదురు. ఇంక, న్యాయవాది వృత్తి నవలంబించిన కొల్లులుగ దోచుకొనవచ్చు నని నమ్మి, న్యాయ వాదిపట్టాను బొందితిని. విద్యార్థులు మెలగుచుండు ప్రపంచ మునకును న్యాయవాది నెదుర్కొను ప్రపంచమునకును కొం చెము భేదము గలదు. న్యాయవాదుల ప్రపంచము ఫోరసం గ్రామ భూయిష్టము. ఋజువర్తము తిక్కన. వేషము, కై తవము, మెండు. స్వలాభనూత్రానుసరణము నిరంతరము జరుగు చుండును. అట్టి యనుసరణను విడిచిన జయము కలుగనేరదు న్యాయవాది బృందములో నగ్గజ్యులని పేరుబొందినవారిలో నేనొకడను. స్వమంగళకారిల యనుపాన మాహాత్మ్యమువల ననే, నే నీపదవిని బొందితిని. బాదరాజుణ, వ్యాస, విరచిత ములగు బ్రహ్మసూత్రములు పరలోకసాధనములు. ఏ మహా త్ముడు రచించెనోగాని, యీ స్వలాభనూత్రములు, ఇవి నద్య పు ళలములు, ఇహలోకసాధనములు, ఇహలోహమున స్వలా భమును బొందినగదా, పరలోకమున స్వలాభమును పొంద నగును. కావున స్వలాభనూత్రములను, స్వమంగళకారికలను విరాకరింప దగదు. బ్రహ్మసూత్రములవలె నివియును గౌరవ నీయుములే.

HYDERABAD Trial of Mr. Rahmuddin Khan.

HYDERABAD, November 3 By the order of His Highness the Nizam a Commission, consisting of the Nawab Burzo Jung Bahadur, Subedar, as President, and Mr. Syed Hussain Bilgrami, Judge, High Court and Mr. Saadat Khan, Joint Revenue Secretary, is engaged in trying Mr. Rahmuddin Khan, late 1st Talukdar of Mander on charges of alleged bribery and corruption.

A Mohurrum Procession in Hyderabad.

HYDERABAD, November 3. The “lungar” procession yesterday in the Hyderabad city passed off peacefully with its usual splendour. His Highness the Nizam received a Salute. The Hon'ble the Resident and Mrs. Fraser were with His Highness, and also a large number of European visitors for whom special accommodation was arranged.

Plague.

HYDERABAD, November 3. On a comparison with the plague epidemic of 1911-12, one finds that in 109 days since the first appearance of the disease this year there have been 700 attacks whereas in 1911-12 there had been 1902 attacks by the 109th day. The noteworthy difference is that whereas the present epidemic broke out in August, the former did in November in much milder weather. The highest number of attacks recorded in a single day was 61, after which the decline was in evidence. In February the attacks per day averaged 20. When March came a big fall was noticed and by April the disease totally disappeared.

United Provinces. The Hindu University.

BENARES, November 4. The Old Boys Association of the Central Hindu College are expected to submit a memorial before the coming meeting of the Hindu University on Tuesday next, asking them to choose at least half the Fellows of the University from the graduates passed from the Central Hindu College.

A Student Becomes Mad.

Ramrishi Sharma, a student of first year class of the Central Hindu College, got no mark in physics paper in the examination. This fact and the thought of being laughed at by other boys pierced his heart and he lost his senses. He is now confined to his house, where in his delirium he asks for books to read so that he may pass.

An Increased Production of Quinine.

ALLAHABAD, November 3. It is understood that the question of largely extending the area of land under cultivation of Cinchona for production of quinine is being considered by the Government of India.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు	2
కృష్ణావరదలు, మృగ పక్షి అనిబెసెంటుమ్యుగారు	4
వాతావరణ శీత	5
ప్రధాన వ్యాసము	
మన పరిశ్రామిక శాఖ	6
బిట్టు, స్థానిక వార్తలు	7
విద్యోగము	
విదేశ తంతివార్తలు	8-9
దేశీయ తంతివార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తంతివార్తలు	11-12
వ్యాయస్థాన వార్తలు, మేఘ సందేశము	13
కవిత్వ విషయములు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 సం॥ నవంబరు నెల 4 వ తేది

శనివారము.

మన పరిశ్రామిక శాఖ

II

మన పరిశ్రామిక శాఖకు ఒక్కడే యధ్యక్షుడైనను ఉపశాఖలు పెక్కులు పెక్కునబడి యున్నవి. కార్యనిర్వాహక విభాగము ఎల్ల శాఖలకును సహజమే. దీని నొక ప్రత్యేకోప శాఖగా గణించవలసిన యనసరము కానరాదు. అయిన నింతకాలమును ఈ యుపశాఖ కార్యక్రమముననే పరిశ్రామిక లేఖన ప్రతిలేఖన కార్యము ఇమిడి యున్నందున నొకవేళ శాఖాధ్యక్షులవారు దీని నొక యుపశాఖగా గణించిరి కాబోలును. ఆ వస్తువెచ్చుట దొరకును ఈ వస్తువెందుకు పనికవచ్చును ఆ యంత్రము తెప్పించి యెత్తురా ఈ యంత్రము నడిపించి పెట్టుదురా ఆ విక్రయాంగణమున నేమి సరకు అమ్మును ఈ విక్రయాంగణమున నెట్టి సరకు అమ్మువచ్చును ఇత్యాది ప్రశ్నలు పనికలవారును పనిలేనివారును నేయుచుండ వీని యన్నిటికిని తగిన ప్రదేశములనుండి ప్రత్యుత్తరములను జేప్పించి ప్రుచ్చకుల సంతృప్తిపరచుట యనిన అలంతికార్యము కాదు. కార్యాలయమునకు వచ్చు లేఖలలో ఈతీని తీర్మానము కావలసిన యత్తరములే అర్థభాగ ముననట. ఆ యర్థభాగమే సంవత్సరమునకు 7000 లకు పెరిగియున్నదట. ఈయుపశాఖవారు శాఖలో చేయబడిన ప్రయోగముల ఫలము లన్నిటిని క్రమముగా వ్రాసి దాచియుంచుటకును జవాబుదారీ లట! పరిశ్రామిక శాఖకు సంబంధించిన కిరపత్రములను—ఇప్పటి కిట్టి కిరపత్రములు 20 బయలు వెడలియున్నవి—ప్రకటించు పనియు నీరిడియే యట! ఇంతపని చేయుటకు కార్యనిర్వాహక విభాగము కాక ప్రత్యేకము ఉపశాఖయుండవలయుననుట ధర్మము. అట్టియుపశాఖ ఇప్పుడు ఏర్పడియున్నదట. ఆ యుపశాఖాధికారి 100-5-125 ల జీతముకలవాడుగా నున్నాడు. ఈ పాకర్ల మేర్పడినందున ఇకముందు కార్యనిర్వాహకమున ప్రత్యేకోప శాఖగా గణింపదగిన యనసరముండదు. పరిశ్రామిక శాఖాధికారి యాజమాన్యమున నుండు రెండవయుపశాఖ 'విద్య'కు సంబంధించినది. విద్యోపశాఖలో సం

తృప్తికరముగా పని జరుగలేదనుట నిన్నటి దినము కొంత సూచించితిమి. పరిశ్రామిక విద్య ప్రత్యేక శాఖగా నుండదగిన కాలమున ఈ విద్యకు సంబంధించిన శాలలు పరిశ్రామికాధికారి అధికారములోని ఏ యుపశాఖలలో నొక్క యుపశాఖగా గణింపబడుటయే మనమును మన ప్రభుత్వము వారును ఆ విద్యయెడల చూపు శ్రద్ధకు తార్కాణమై యున్నది. మన రాజధాని యంతటికిని 1916 మార్చి ముప్పది యొకటవ తేది నాటికి 37 పరిశ్రామికవిద్యాలయములుండినవి. 1915-16న చేర్చబడిన విద్యాలయములు మూడు. సంవత్సరమున తిరిగి పోయిన విద్యాలయములు రెండు. అనగా అభివృద్ధి యొక్కటి. ఇక చదువుచుండిన విద్యార్థుల విద్యార్థినుల సంఖ్య 1916. ఈ యంకెను జూచి చకవరులు పొరబాటున మేమీ సంవత్సరపు సంఖ్య లిఖించితి మనుకొందురు కాబోలు. కాదు కాదు. అట్లు భ్రమపడ పనిలేదు. మన పరిశ్రామిక విద్యాలయములలో చదువు బాలురు బాలికలు అందరుచేరి ఒక వేయి తొమ్మిదినండల పదునాల్గురు మాత్రమే. ఇదే దజ్జా విద్యాలయములు అమెరికాలో దాదులను సిగ్గుము చేయు విద్యాలయములని కొన్ని వ్యాపార విద్యాలయములని కొన్ని చేతివృత్తుల విద్యాలయములని కొన్ని సామాన్య విద్యాలయములని కొన్ని ఏర్పడి యున్నవి. మొత్తము తీసికొనిన యెడల సంయుక్త రాష్ట్రమున 2704 విద్యాలయములును 3,47,534 విద్యార్థులును కానవచ్చుచున్నారు. మన జిల్లాలను బోలు విభాగములలో పదులకొలది ఇట్టి విద్యాలయములును వేలకొలది విద్యార్థులును నున్నారు. మాసాచుసెట్సులో దాదుల విద్యాలయములు 94 (విద్యార్థినులు 4,229); వ్యాపార విద్యాలయములు 29 (విద్యార్థులు 6,338); చేతివృత్తుల విద్యాలయములు 32 (విద్యార్థులు 10,662) సంస్కార విద్యాలయములు 9. (విద్యార్థులు 2,651) కలవు. ఈ మాసాచుసెట్సు అను మండలము విస్తీర్ణము 8,266 చదరపుమైళ్లు. రహారమినున కర్నూలు జిల్లాయంత. జనసంఖ్య 3,632,339 మన మళయాళము మండలమునకంటె ఎంతో ఎక్కువ కాదు. జర్మనీ ఆఫ్రియాల దిగుమతులు తగ్గిపోయినపిదప మన స్వాభివృద్ధికి పోటీ తగులుచుండు రాష్ట్రములలో ముఖ్యతమమగు రాష్ట్రమున వ్యాపార పారిశ్రామికాది విద్య తక్కువ దజ్జాలలోనే ఇంత సున్నిత స్థితియందున్నది. నిజముగా మనము పోటీ నిలువవలసి యున్న యెడల సంయుక్త రాష్ట్రముల యభివృద్ధిలోని కనిష్టాంశమైనను మనమును చూపవలయును గదా! మన పారిశ్రామిక కమిషనువారు ఈ విషయమును సూక్ష్మముగా విచారించు రనుట కిక్కడికి సూచనలు కానరాలేదు. ముందునకైనను తగిన చర్య పుచ్చుకొందురని నమ్ముచున్నాము. పరిశ్రామిక విద్య పరిశ్రామిక శాఖకు చేర్చబడిన తోకగా నుండక ప్రత్యేక విచారణా భాజనంబగు నట్లేర్పరచి దీని విజృంభణంబునకు మార్గములను సూచితురు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము. ఈ పరిశ్రామికవిద్యాసంబంధమున మాయెదుటనుండు కార్యనివేదికలోని యింకొక విషయము విషాదజనకంబయి యున్నది. సంవత్సరము సంవత్సరమును బొంబయి విక్టోరియా సాంకేతిక విద్యాలయము

నకు బోయి చదువుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు ఆరు విద్యార్థి భృతులిచ్చుచున్నారు. కడచిన యేడు తగిన అభ్యర్థులు రానందున ఇందులో రెండు విద్యార్థి భృతులు మాత్రమే వినియోగ మైనవట! చూడు వారల కిది చిత్రముగా తోపకపోదు. విద్యార్థులకే యుత్సాహము లేదని అట్టివారనుకొనక పోరు. కాని విద్యార్థుల యుత్సాహ లోపము నగాక యిలాపము ప్రభుత్వమువారు కోరిన యర్హతల యసాధ్య ప్రకృతిచే కలిగి యుండు ననుటకు సందియములేదు. కడచిన సంవత్సరము దోచిన ఫలము ఆ సంవత్సరమునకు మాత్రమే అన్వయించునది కాదు. అంతకు ముందును అట్లే జరిగినది. ఎప్పుడొకటి రెండ్రెండు తాము కోరిన యర్హతలు కలవారు రాకపోయిరో అప్పుడే ప్రభుత్వము వారేల పునరాలోచించి యుండకూడదు. పరిశ్రామికవిద్యావంతులకు ప్రోత్సాహమే లేక చేసి ప్రోత్సాహ విరహిత విద్యను స్వోత్సాహము వెంబడిచి చదువు విద్యార్థులు ఎక్కువ పండితులుగా నుండవలెనని లేనిపోని నిర్బంధ లుల పెట్టిన యెడల ఫలము విహితము గాక మరియేమి కాగలదు? దానినిబట్టి వృథాగా హౌదవ విద్యార్థులు స్వతంత్ర విద్య యెడల నభివేషము చూపజాల రనియని వేయవచ్చునా? విద్యార్థిభృతుల విషయమున ప్రభుత్వమునా కిసంగతు లాలో చింతురు గాకయని కోరుచున్నాము

కృష్ణా వరదలు.

కృష్ణా నరదలను గురించి మా ప్రత్యేక విలేఖకుడు వ్రాసిన వ్యాసమును మరియొకచోట ప్రకటించుచున్నాము. ఆ లేఖ చదివిన పిదప ఎట్టిచాకిరి మనకు గలిగినవట్టముయొక్క పరిమితి యిట్టిది యని తెలియక పోదు. ఏబది గ్రామములట, రెండు లక్షల ప్రజయట ఈ వరదలవలన వీడితు లగుచుండువారు. జీవనాధారంబగు కృష్ణయే జీవ పీడనంబునకు గమకించిన నేమి చేయనగును. అయిన వాపోవుట పోరుషంబు కాదు. పని బూని ఎట్టి మహా విపత్తునకైనను ప్రతికారంబు కల్పించుకొనుట మానవ నామాన్విత గడింప దలపెట్టువారలకు కర్తవ్యము. బెజవాడయు గుంటూరును కష్టరంగమునకు నికటమున నుండు మహా పట్టణములు. ఆగ్రోద్యమనినాదము వినవచ్చినను స్వపరిపాలనా గంభీరస్వరము ఉప్పత్తినినను ఈ ప్రాంతముల నుండియే వినవచ్చినది ఉప్పత్తినినది. సోదరాస్తనాదము ఈ మహాపట్టణముల నొక్క నిమేషమున రక్షక సంఘముల నొనర్చి యుండునని గదా లోక మెదురుచూచి యుండును. అది కొంతవరకు వృథా యెదురు చూచుటయే మో యని యనుకొనుటకు మా విలేఖకుని నర్తమాన మెడ మిచ్చు చున్నది. అయిన మేము ప్రకటించు తంతివార్తనుబట్టి బెజవాడ వారుకదలిక చూపినట్లు తెలియుచున్నది. సంరక్షక సంఘ మచ్చట నిర్మితమైనది. అరువది గుర సేవక బృందము సేవార్థము సిద్ధపడినది. పనిచురుకుగా ప్రారంభమయినది. నాయకులు తండులముల ప్రోవుచేయుచున్నారు. ఒక్కరాత్రిమూడు గంటల సేపటిలో రు 700లు వసూలైనవి. కార్యక్రమ మీగీతిని మొదలిడిన వారు ప్రశంసార్హులు. కాని జరుగవలసిన పనివైబడిన వెల్లువవలె నపారము. బెజవాడలోని మన సోదరులు ప్రారంభించిన గీతిని అట్టి పదిజట్టులు ప్రారంభించినను భరింపజాలని పని కలదు. మా ప్రత్యేక విలేఖకుడు వ్రాయనప్పటికి మూడు గ్రామములకు మాత్రము పిడి

కడేసి బియ్యము వంతున చేరుటకష్టమైయుండినది. బెజవాడ పొరుల యుత్సాహముచే నిక కొంత విస్తారతర సాహాయ్యము సమకూరవచ్చును. అయిన వారికిని ఆంధ్రదేశపు నలుప్రక్కలనుండి తోడు చేకూరిననే కాని కొంతకు కొంతయైన వరదచే డిలువడిన సోదరుల కష్టము తీరజాలదు. మండల మండలమునుండి ద్రవ్యసాహాయ్యంబును మనుష్య సాహాయ్యంబును వెంటనే పోయి చేరవలసి యున్నది. కూడు లేని వారికి కూడు గడ్డలేని వారికి గడ్డ గడ్డలేని పశువులకు గడ్డి అందజేయు వరకును ఆయా ప్రాంతములవారు జీవము నిలుపుకొనుటసాధ్యము కాదనుట మా విలేఖకుని లేఖనలన స్పష్టము. ఈ సహాయము సమకూరిన పిదప నిలువ నీడలేనివారికి నీడకల్పించుట యత్యావశ్యకము. కష్టరంగమున ఇంకను నాన కురియుచునేయున్నది. క్రిందనిరుపైన నీరునై నీటిలో మునిగి తేలుచు మనయైచ్చిక సేవకులు పనిచేయవలసి యున్నారు. అందుచేత వారి పనియు సత్వరముగ సాగుట లేదని వినుచున్నాము. సత్వరముగా పని సాగిం గాని మహా దిష్టము పాలైన సోదరులకు సాయము చేరియు ఫలము లేకపోవును. కాబట్టి ఈ నిమేషమున సేవాబృంద మెంత ఎక్కువయున్న నంత మంచిది. తగిన యందర నాంధ్రభూమి కార్యవనికి బంపుచు గాకయని నమ్మదగి యున్నది. ఇందరు పనిచేయుటకు ఆధారము ద్రవ్యము. కృష్ణ వేణి ఎంత సాహసముతో నీరముల గురిపించి మన స్వయంకార్య నియంతృత్వమును పరిశీలింప దలపెట్టినదో అంత సాహసముతో మనమును ద్రవ్యమును కుట్టపీఠపవలసి యున్నాము. దానికిది ప్రతీకారము కావలసి యున్నది. ఆంధ్రావని ఇందుకు నిలుచునో నిలువదో ముందునకు గాని బోధపడదు. ప్రభుత్వాధికారులును శ్రద్ధబుచ్చు కొని పనిచేయు విషయంబే యిది. ఇందు నాయకులు వారి సాహచర్యంబున ప్రవర్తించి ఉత్తమ ఫలంబును చూపవగును. కావున ఆంధ్రమండలముల నెల్లెడలను సంరక్షక నిధు లేర్పడును గాక యని కోరుచున్నాము. బెజవాడలో కాతా సూర్యనాథయణగారు సంరక్షక నిధికి కోశాధ్యక్షులుగా నియమితులయినారు. సహాయము పంప గోరువారు వారికి పంపవచ్చును. లేకున్న మా కార్యాలయమునకు బంపినచో మేము పత్రికలో సంగీకరించి సంరక్షక సంఘమువారికి పంపగలము.

ఆంగ్లభూమిలో మన స్వపరిపాలన

ఆంగ్లభూమిలోని కక్షలలో జాతీయకర్మ కరకక్షయొక్కటి. ఇదియే సామాన్యంగాని కక్ష, ఈ కక్షకు చెందిన బ్రాహ్మణ మండలసంఘమువారికి తీర్మాన మొనర్చినారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు హైందవభూమి స్వపరిపాలన సమస్యను కార్యమున నిడదగిన సమస్యగా నాలోచింపవలయునట! హైందవ స్వపరిపాలననిచ్చుటకు తగిన కాసమును త్వరలో ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సభలోనికి ప్రవేశ పెట్టవలయునట! ఇంతకంటె మైహైందవ భూమికి ఆంగ్ల ప్రజాప్రతినిధులు చేయవలసిన మహోపకార మిష్టమున సేవికలను? ఆంగ్ల ప్రజాప్రతి నిధులందరుకాని అనేకులుగాని ఈ తీర్మానమును చేయ వచ్చును కొందరైనను చేసి యుండుట మిక్కిలి సంతృప్తికరము. సేమకొందరైనవారు రెండుదో కాగలరు. ఎట్లండి ఆందరును వైపోగలరు. మనయధికార వర్గ మప్రకటించుట యెల్లనిరంకుశత్వమును మాని నిజమగు పారసహోద్యోగులు కాగలరు. ఈమాత్ర ముహూయపుటకై నను వీలగు నంతవట్టుకు ఆంగ్లభూమిలో కార్యము సాగించి జాతీయ కర్మకరకక్షకు మనయెడల నింత శ్రద్ధను కలిగించిన అనివి నెంటిమ్యము సామెత సహోద్యోగులను నచిరకృతజ్ఞతకు పాత్రులుగదా?

మన కార్యనిర్వాహక సంఘము.

దేశీయ మహాసభకు సంబంధించిన మన రాష్ట్రీయ కాఖవారు ఈ క్రింది తీర్మానము నొసర్చి యున్నారు. 'జీవస్వామి అయ్యును గారి అధికార కాలమైన వెనుక కార్యనిర్వాహక సంఘత్వమునకు అనధికారి నే నియమించవలసినది అది ఈరాజధాని మేలునకు అవసరము. ఈ తీర్మానముతో హృదయపూర్వకముగా మే మంగీకరించుచున్నామని ప్రత్యేకము వ్రాయ బరితేడు, మన కార్యనిర్వాహక సంఘములలో అధికార మైనను ప్రజానిర్వచితమై యుండవలయునని కోరుకాలమున ప్రభుత్వమువారు ఒక్కరినైనను అనధికారిని—నిర్వచితునిగాదు నియమితుని—ప్రసాదింపకుండుట ప్రజాభిప్రాయమును ఆశ్చర్యగౌరవధానిని దృఢీకరించుట గాక జేరుకాదు. ఈసంగతిని ప్రభుత్వాధికారులై నను ఎంతటి నిరంకుశాధికార వర్గమునకు చేరిన వారై ననుగమ నింపక యుండజాలరని తలంచుచున్నాము.

వ ర ద లు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున నేర్పరుపబడిన సహాయ నిధి.

ఒక ఆంధ్రపుత్రుడు	రూ 5-0-0
ఆ. జే. సే.	1-0-0
ఆంధ్రదేశకాళిమాని	1-0-0
శ్రీ కృష్ణుడు	1-0-0
కో. తైరాగిదాసు	1-0-0
ఒక ఆంధ్రుడు	1-0-0
ఎస్. కో.	1-0-0
కృ	0-8-0
శర్మ	0-8-0

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

4-వ తేదీ శనివారము నవంబరు 1916.

బియ్యము క్రొత్తది	రూ. అ. 7-4-0
డిటా పాతది 29 ప.	7-12-0
జొన్నలు 28 ప.	8-8-0
ధనియాలు భారత 1-కి	48-0-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	15-0
మిర్చి క్రొత్తది భారత 1-కి	48-0
డిటా పాతది	70-0
పొగాకు	220-0
దూది కొత్తది మార్చి, వాయిదా	210-0
కందులు బస్తా 58 ప.	11-8
నవ్వులు 11 ప.	8-8
ఉలవలు ప- 48బ 1-కి	6-0
చింతపండు భారత 1-కి	35-0
పసుపు బా.	70-0
చక్కెర మ. 1-కి	4-4-0
తెల్లము ,, 1-కి	2-8-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	6-8-0
పొకలు మ. 1-కి	16-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 3-0-0	చిల్లరకు ప 1-కి 0-1-3
తోబు పా 1-కి	8-0-0; 1-6-0; 0-14-0; వెల
నీలియండు మ. 1-కి	130-0-0
నవరములు 1-కి	16-6-6
డిటా	17-8-0
క్రొంచితాములు	5-0-0
బంగారము	7-2-0
వెండి	89-0-0
గవ్వ మెంటు పత్రములు	83-4-0
సీమ చేరు పెనక బా 1కి	33-0-0

గవర్న మెంటు పత్రములు.

1913-16

నూటికి 4 వడ్డీవి- (1931-36 తీర్పునది)	96 మొదలు 98 వరకు
టర్నికెడిలలోను 4-వడ్డీవి	90 మొదలు 92 వరకు
3 వడ్డీవి	76 మొదలు 77 వరకు
8-వడ్డీవి	65 మొదలు 66 వరకు

నిప్పుపెట్టెలు.

స్విడ్జన్ సేఫ్టీ నిప్పుపెట్టెలు.

గినియామార్కు పెట్టెలు గ్రోస్ 1-కి	0-15-0
సింహామార్కు పెట్టెలు గ్రోస్	0-15-0
మేకమార్కు పెట్టెలు	1-4-0

స్థానిక వార్తలు

(౦)

జరుగజోవు సంగతులు.

నవంబరు 5 ఆదివారము
చిత్రనటీయ నాటకము (విక్టో. తెలుగు) సాయం. 5 గం.
ప్రజాసేవా నియమములు (ఉ.ప. పచ్చపాప) సాయం. 5-30 గం.
నవంబరు 17 శుక్రవారము
జలతారు వస్తుప్రదర్శనము.
నవంబరు 21 మంగళవారము.
చె. శాసనసభా సమావేశము. ఉద 11 గం.
నవంబరు 23 గురువారము
మ. వి. కాన్వోకేషను సా. 4½ గం.

న్యాయస్థానములు:—

మంగళ వారము నాడు మొహరము పండుగ నిమిత్తము చుదరాసు న్యాయస్థానము లన్నియు నాదినము మూసివేయబడును.

ఉద్యోగసమాచారములు:—

ఎ. ఎం. కె. టి. పో. ఎ. సి. బగ్ గారు గుంటూరుజిల్లా ఒంగవోలు కాఖనుండి చిత్తూరుజిల్లా మదనపల్లి కాఖకు నియమింపబడిరి.

తపాలా ప్రకటనము:—

నవంబరు 7 వ తేదీ మంగళవారము "మోహర మ"ను శుకల పండుగదిన మగుట చే నాటిదినమున తపాలాక్షీనులుకు సెలవీయబడును. ఆదివారము వలెనే పని జరుపబడును.

కుచేలో పాఖ్యానము, కాలక్షేపము:—

రేపు 5 - వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సాలవీధి (మింటువీధి) నెం. 350 రు. నివాసస్థానమున రాజమన్నార భాగవతులగారిచే కుచేలోపాఖ్యాన హరికథా కాలక్షేప ముచితముగా చేయబడును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—

ఈ సెల 5-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు అజ్ఞాప్తివీధి 97-వ నంబరు ఉపాసన మందిరమున జె. వి. నారాయణగారు ఉపాసనజేసి "భయ దుఃఖముల మరము" ను బోధించెదరు.

హిందూ వాఙ్మయ సంఘము:—

ఈ సెల 6 వ తేదీ సోమవారము నాటి సాయంకాలము 4-30 గంటలకు పచ్చపాపకాలేజి జూనియరు ఇంటర్మీడియేటు క్లాసు మందిరమున జరుగగలదు. ఎం. వి. వేంకటేశ్వరయ్యగారు బి. ఏ. (ఆనర్సు) గారు "క్రొత్త యుగము; దానియందు హిందూదేశ స్థితినిగూర్చి ముచ్చటించెదరు. ఆరంభము ఎం. పి. ఎల్. ఎల్. బి. గారు గ్రామనాథిపక్ష్యమును వహింతురు.

హైకోర్టు

న్యాయ అబ్దుల్ రహీముగారు

నవంబరు 3 శుక్రవారము.

న్యాయ విశేషము:—

పాలకొండ తాలూకాలో జి. సి. నూర్యనారాయణ యననతకు తనవరిచేయును తనకు తెలియకనే దొంగతనమున కొయించినటుల నొకరు కేసును తేగా వ్రేవననీ సర్వేజిస్ట్రేటుగా రానేరమును స్థిరపచి నూర్యనారాయణగారికి రూ. 30 ల బరిమానాను విధించిరి. విజయనగరము జాయంటు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో నవీలుచేయుగా నానేరమును బరిమానాయును గొట్టివేసిరి. అందుపై నవీలులో పెనున్పుబడ్డీగా రాకేసును హైకోర్టువారి విచారణ కంపును జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిని విడచి పెట్టుటలో నిచ్చిన కారణములు సరికావనియు, అందుచే ముద్దాయిని విడచి పెట్టవలయు నను యుత్తరపుల రద్దు ప ర చ ప ల యు కరియు కోరెను. న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహీముగారు కేసును విచారించి, దొంగతనమువారు ముద్దాయిపై నింద భారముపడవలయునని కోరినగాని జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారి యభిప్రాయము లోహము ప్రవేశము కలుగ జేసికొనకూడ దని తెల్పుచు ముద్దాయిని విడచి పెట్టిరి.

బరోవా మహా సంగ్రామము

గ్రీను సేనల పోకడలు—మరికొన్ని వివరములు

ఇటలీవారి ఘనకార్యములు

శత్రువులు వారి కోటను వదలిపోవుట

సామ్రాజ్య వాసుల సంవత్సర నివేదనలో చేర్చుట.

(రైటరు ఏ. జి. స్పీ.)

ఇంగ్లండు

బిరుదములు

లండను, నవంబరు 2:— సేనల వైద్యుల నిలువ దళములోని మేజరు క్లిఫ్ ఫెల్డేబి గారికి సి. ఎం. జి. కెప్టెను అగస్టును విలియమ్స్, కెప్టెను ఆర్థర్ బ్రాను, ఆర్. ఏ. ఎం. సి. గార్లూ డి. ఎస్. ఎస్. బిరుదములను శ్రీ బార్డిచక్రవర్తిగా కొనుగిరి. గార్డెలిగనులో నంటువ్యాధి కలిగినపుడు వీరు క్షాణునియముగ పనిచేసి యీ బహుమతులకు పాత్రులైరి.

ఎథేగారి విషయము.

లండను నవంబరు 2:— పార్లమెంటు ప్రజల సభలో దలికెలు గారు మరల నీ విషయమును చర్చించి ఇండియా కార్యాలయమున ఎథేగా రుండగూడ వనిరి. ఎథేగారికా విషయ మంతయును బాగుగా తెలిసియున్నది. ఆయనను తొలగించుట చాల నష్టకరము. ఆ కార్యాలయమునందలి గ్రంథ భాండాగారము దానికి సంబంధించినదిగాను. మరియు ఎథేగా రచరిత కన్నడను రారు. వాతప్రతులను ఎథేగా రింటికి పంపెదనని చాల్లెసు రాబర్టు గారు సమాధానము చెప్పిరి. మరికొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట విషయము వదలబడినది.

పార్లమెంటు సభ్యుడు

ఖయ్యులో నుంచబడుట.

లండను, నవంబరు 2:— గిన్నె లుఅను పార్లమెంటు సభ్యుడు తనకు విధింపబడిన జుల్యూనా నియమంబడి నందున అతనిని ఖయ్యులో నుంచిరి.

ఆంగ్లభూమియందు గోధుమ పంట.

లండను, నవంబరు 2:— 1915 వ సంవత్సరమున పండిన గోధుమపంటకంటె 15 లక్షల క్వాటర్లు లెక్కవగా 1916 వ సంవత్సరమున పండునని క్యువసాయాధికారులు తెలిపిరి.

ఓనెక్ ఫిలిప్ప కంపెనీ.

మాన్చెస్టరు కంపెనీని దీసికొనుట.

లండను, నవంబరు 2:— ఓనెక్ ఫిలిప్ప కంపెనీవారు మాన్చెస్టరు కంపెనీని దీసికొనిరి.

ముంచబడిన స్త్రీమరు.

లండను, నవంబరు 2:— “స్ట్రెట్ లోగ్” అను బ్రిటిషు స్త్రీమరు ముంచబడినది.

రోడ్డు ఎన్ట్రీలు బిల్లు

లండను, నవంబరు 2:— ప్రజా ప్రతినిధిసభ ప్రత్యేక సంఘమునందు రోడ్డు ఎన్ట్రీలు బిల్లు ప్రవేశపెట్టెను. బిల్లును కిచ్చుచున్న విద్యార్థి వేతనములను ద్రోసి వేసి వానికిగదులు సాలుకు 300 పాను లిచ్చు 12 విద్యార్థి వేతనముల సేర్పాటుచేసి ఆంగ్లసామ్రాజ్యమునందలి అధికవేతనములవారి కిచ్చుటకు నూచించినది చెప్పబడినది. సామ్రాజ్యములోని నారికిని/సామ్రాజ్యము వెలుపలి వారికినిగూడ ఈయనలయనని కొందలు నూచించిరి. కాని ముందుసామ్రాజ్యములోనివారి మాన్యులనే విచారించి వారికిచ్చెదమని బ్రిటీలు చెప్పిరి. రాబోవు ఋతువుకు 4 విద్యార్థి వేతనములే నిలిచి యుండును. ఇప్పటికి 50 దరఖాస్తులుచచ్చినవి. లోకములోని వారందఱును ఏకాగ్రు నెట్టునెడల అనేకులు ఆశాపిహిను లగుదును. సామ్రాజ్యములోనివారి వేతనముల నియమలయు ఆంగ్లమునారు తీర్మానించిరి.

ఆఫ్రికను జాతినుండి సేనను గూర్చుట.

లండను, నవంబరు 2:— ప్రజా ప్రతినిధి సభలోని 30 మంది సభ్యులుకూడి సామ్రాజ్యమునందలి జాతులనుండి ముఖ్యముగా ఆఫ్రికను జాతినుండి సేనను గూర్చవలయునని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలయునని తీర్మానించిరి.

హిందూదేశము, ఈజిప్టుదేశముల ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవలయునని వెజ్టివుడ్డుగారు చెప్పిరి.

ఒక మరణము

లండను, నవంబరు 2:— లాంగ్టెక్ ప్రభువు గాయములచే జనిపోయెను. అతని సంస్థానమునకు వారసు లేరను లేరు.

ఫ్రాన్సు

శత్రుకందకముల ముట్టడి

లండను, నవంబరు 2:— డికోరుకు తూర్పున ఒక శత్రుకందకముపై మే మాకస్మికముగాబడి దానిని వశపఱచుకొని ఆరాను రాష్ట్రమునందు శత్రుకందకములను జయప్రదముగా ముట్టడించితిమని ఈయధ్యాపన్నము సర్ డగ్లస్ హేగ్ గారు ప్రకటించిరి.

హెజాబర్ను అర్రాసురంగము

లండను, నవంబరు 2:— హెజాబర్ను అర్రాసుల యొద్ద జర్మనులు బ్రిటిషు సేనపై గుండ్రను వదలిరి. ఆర్మెంటు రీసుకు పైరుతిని యువైజా కు త్తరమునను బ్రిటిషువారు ఫిరంగులను కాల్చిరి. బ్రిటిషు విమానములు చాల ఫిరంగుల స్థానములపై బాంబులను వేసినవి జనరల్లు హేగుగారు ప్రకటించిరి.

వాన్కోటను జర్మనులు వదలివేయుట

పారిసు, నవంబరు 2:— పరాసువా రిట్లు ప్రకటించిరి చాలదినములనుండి శత్రుకందకములపై మన అగ్నివర్షులు తీవ్రతను శత్రువులు భరింపజాలక, వారు పదాలియుద్ధమును బ్రయత్నింపకయే నిన్నటి పథ్యాపన్నము వాన్కోటను వదలి పోయిరి. కోటయందు అనేక ఫలములనుండి వేలుడుధ్వనులు వినిపడినవి. నిన్నటిరాత్రియే మేము గట్టమేమియును లేక ఆ కోటను బ్రవేశించితిమి. వెడ్డును చుట్టునుగల కోటల సుఖిధితిని మఱల సమహర్చితిమి.

శత్రు విమానములు నేలగుల్చబడుట.

పారిసు, నవంబరు 2:— సోమునదిపై రెండు శత్రు విమానములను, ఆల్పెసు నంకోక విమానమును నేలగుల్చితిమి.

సెయిలి సెయిలి సేలు యొద్ద పోరు.

పారిసు, నవంబరు 2:— సోముకు త్తరమున పరాసు వారు లెనుబోప్పు సెయిలి సెయిలి సేలులకు మధ్య క్రొత్త ప్రయత్నములనుచేసి చాలస్థలమును 200 మందిని పట్టుకొనిరి. నిన్నటినుండి ఇంతవరకు 20 మంది సైనికోద్యోగులను 716 గురు సైనికులను 12 మర ఫిరంగులను పరాసువారు పట్టుకొనిరి.

లాబానీ యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 2:— లాబానీ యొద్ద యుద్ధ తీవ్రత యెక్కువగుటకు ఉత్తర ఫ్రాన్సు రంగమునుండి యొకరు వర్ణించుచు “డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్” పత్రికకు వ్రాసిరి.

రుష్యా

కార్యేతియను కనుమల యుద్ధము.

బుఖారెస్టు, నవంబరు 2:— కార్యేతియను కనుమలందు మంచును వర్షమును యుద్ధమున కాటంకము నిచ్చినవి.

రష్యుల యుద్ధనౌక

గనికి దగులుట.

ప్లాహో, నవంబరు 2:— “సెబాస్టోపోల్” అను రష్యును యుద్ధనౌక ఒక గనికిదగిలి చాలవోట్ల పాడయ్యెనని “డెన్వెర్” పత్రిక వ్రాసినది. హెల్సింగ్ ఫోర్సు ప్రాంతమున జర్మను సముద్రాంతగములు గతవారమునందు గనపడెను. అవి స్విబోర్గనుదాటి చచ్చినవి.

రష్యా రంగము.

లండను, నవంబరు 2:— మీస్మిజలో అడవి యందు కొంతదూరము వెనుకకు పోతిమని రష్యులు ఒప్పకొనిరి. ఆక్కిడ శత్రుముట్టడు లన్నియు వ్యర్థ మొనర్చు బడినవి.

తురుష్కు లోడుట

పెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 1:— విటోనిజు ప్రాంతము నను దానికి దక్షిణమునను శత్రువులు స్థాకడుకు ఏడవప్రక్క నొకస్థానమును వశపరచుకొనిరి. శక్తిప్రాంతమున కొండల మీద నొక రక్షితస్థానమునుండి రష్యావారు తురుష్కులను తరిమిరి. జుయలుకనుమలో మేమింకను శత్రువులను తరుముచున్నాము. డోబ్రుజాలో విశేషములేదని రష్యావారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ

5000 మంది ఆస్ట్రీయనులను ఇటలీ వారు పట్టుకొనుట

రోము, నవంబరు 2:— గోరిజియాకు తూర్పున “స్త్రియావారిస్థానములు వస్తువకపు పొడుగు మెట్టల శిఖరములపై నున్నవి. అచట అడవులును రక్షణ ఏర్పాటులును హెచ్చుగానున్నవి. నడుమనడుమ నఖాతములగు సెలవీళ్లున్నవి. బోల శిథిలగ్రామములును ప్రహరీగోడలు మగలవు. కాన్స్టెన్జమున ప్రధానస్థానము ఇటలీవారి వశమైనది. ఒక వందమీదుగా వారు బలపిన అడవిలో 2 కిలో మీటరులు ముందుకు వెళ్లిరి. 5000 మందిని పట్టుకొనిరి. శత్రువులలో చాలమందిని హతముచేసిరి. 21 వ ఆస్ట్రీయా సేన రూపు మాసిపోయినది. ఆ సేనలోని సైనికోద్యోగులను 1500 మంది సైనికులును ఇటలీవారి వశమైరి.

ఇటలీవారి విజయము.

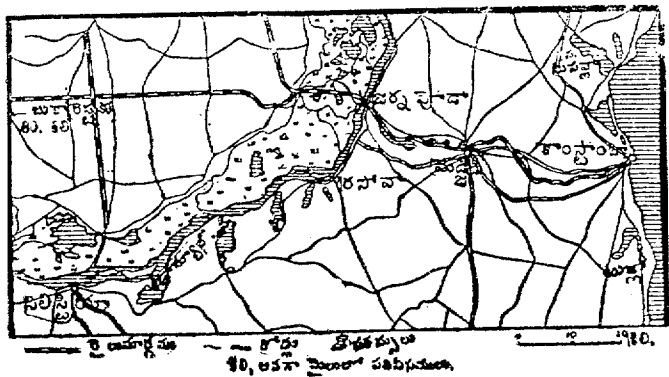
లండను, నవంబరు 2:— ఇటలీవాళ్లు ప్రకటించిరి:— 11 వ పటాలముపై శత్రు సేనల ఎంత ఘోరముగా ప్రతియుద్ధములు సలిపినను ఆపటాలమువారు వెలికిబెబ్బో అను స్థలమునకు దూర్పునగల శత్రుస్థానములను వెసింకా కొండను వశపఱచుకొనిరి. అపాసియా స్టెల్టాపైనే విజాకోడ్డుకు పశ్చిమము పైపుకు మన పంక్తిని ముందుకు తీర్చి 3498 మంది పైదిలను రెండు కొండఫిరంగులను, అనేక మరఫిరంగులను, ముందుగుండు సానుగ్రులను పట్టుకొంటిమి. కైడిలలో 116 మంది సైనికోద్యోగులు.

సరిహద్దు పోరాటము

లండను నవంబరు 2:— ఇటలీవారి ప్రకటనము - గోరిజియా ప్రాంతమున మేము శత్రువులను తలపడి సోదరుకు తూర్పున నున్న టివోలిసాకు మొరాకో మెట్టల తూర్పు మంపులలోని కందకముల నాక్రమించితిమి. కాన్స్టెన్జ రంగమున పెఫి నా కొండకు ప్రాగు త్తరమున 16 వ సేన వోడెడు గుట్టలను వశపరచుకొని వెగటికి తూర్పున నొక కిలోమీటరు ముందుకు పోయెను. లాకస్టాజ్ విజాకోడ్డున శత్రువులు తలపడినను ఆప్రోచియా స్టెల్టాకు దక్షిణమున చాల స్థానములను మే మాక్రమించితిమి. 132 మంది సైనికోద్యోగులను 341 మంది సైనికులను 6 ఫిరంగులను చాల మరఫిరంగులను మేము పట్టుకొంటిమి. విప్పేలోయలో శత్రు శిబిరములపైని మా విమానములు 2 టన్నుల బాంబులను వేసెను.

ఇటలీ విమానపు సాహసము

రోమ్, నవంబరు 2:— ఇటలీవారి విమాన మొకటి సాన్ పీట్రోవద్దను సెలీనీకో అఖాతమునందును శత్రుస్థానములపై నను, నావలమీదను 17 బాంబులు వేసి, శత్రుఫిరంగులు ఎంత ఘోరముగా అగ్నిని వర్షించుచున్నను, సురక్షితముగా తిరిగివచ్చినది.

జామ్యబురంగము—జర్మ ప్రాధావం తెన.

బాల్కను

గ్రీసు సేనలు.

లండను, నవంబరు 1:—వెనిజలగుగారి సేన లాక్రమించిన ఎకాటరేనీ సలోనికాకు నైటులిని 4 మైళ్లలోనున్నది. ఏథెన్సు దొరతనమువా రచటికి సేనలను పిరంగులను పంపిరి. వెనిజలగుగారి సేనలు ఎకాటరేనీని నిర్మి కోధముగ నాక్రమించినవి. కాని దారిలో జీవిమాను వంతెనయొద్ద కావలియున్న ఎవజో ను పైనికులతో స్వల్ప యుద్ధము జరిగినదని ఏథెన్సునుండి డే యిలీ క్రానికలు పత్రికకు తంతివార్త వచ్చినది.

గ్రీసునానలు

ఏథెన్సు, నవంబరు 2:—“ఏంకెల్లికి కిలీషియా అను గ్రీసుస్థీమరులు గనికి తగిలి యో టార్పెడోతో కొట్టబడియో ముంచబడినవని విచారణవలన తెలియవచ్చినదని ఎడ్మిరల్ టార్పెట్ గారు ప్రకటించిరి.

మాట్టెవియా సితి.

లండను, నవంబరు 3:—టామేనియను లిట్టు ప్రకటించిరి. మాట్టెవియా సరిహద్దునకును ప్రేడిల్ కనుమకును నడమను మార్పులులేవు. ప్రహారీవాలోయ యందు దినమంతయు యుద్ధములో శత్రు ప్రయత్నము లన్నియు భగ్న మొనర్పబడినవి. టోర్జుబుగకు దక్షిణమున నున్న డ్రగ్లా నీలియొద్ద శత్రుప్రతియుద్ధము లన్నియు వ్యర్థములైనవి. పల్లెను కనుమకు పల్పిమ మున శత్రువులను జయప్రథముగా వెంబడించు చున్నారు. యుద్ధోపకరణము లనేకములు పట్టుపడినవి.

స్పానియారుంగము.

లండను, నవంబరు 3:—సెలోనికానుండి పరాసు వా కిట్టు తెలిసిరి. స్పానియారు ఎడమ గట్టువైపున్న ఆలిస్టా అను గ్రామమునై బ్రిటిషువారు అగ్నివర్షమును గురిపించిరి.

హాలండు

ఉల్లముటు నౌక.

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 2:—ఈనౌక హాలండువారి ది. నిన్ను నిది హుక్కునుండి బయలుదేరగా నౌక జర్మను జ లాంతర్గామి దానినాజి జర్మను నావికులను దానిపై నెక్కించి తీసికొనిపోవుచుండెను. సేనదయమున నౌక బ్రిటిషు యుద్ధ నౌక వచ్చి దానినాపెను. అంతట నౌకలోని జర్మనులు దాని యందు రెండుభాంబులనుంచి పారిపోవోగా బ్రిటిషువారు వారి నందరిని పట్టుకొనిరి. వెర్మజుర్మను లూరెన్సో నౌకలు మొదట దీనిని నిలువరించెననియు సంతోషో కొన్ని బ్రిటిషు క్రూసరులురాగా జర్మనునౌకలు ఉల్లముటునుంచు బాంబు లనుంచి పారిపోయినవనియు మరియొక కథనము. ఈనౌకలోని వారు బ్రిటిషు డిస్ట్రాయరునందో మాసునౌకయందో కలరు అని హెల్సువాల్కు పత్రిక వ్రాసినది.

బ్రిటిషులవార్త

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 3:—ఉల్లముటు నౌకను హుక్కురేవునకు చేర్చిరి. కాని అది అచట తిరుగబడినది. సరుకులు కొట్టుకొని పోవుచున్నవని హాండ్లు బాబుపత్రిక వ్రాసినది.

నౌకాదళము వారి ప్రకటనము.

ఈ నెల 1-వ తేదీని జర్మనులు మరల ఉల్లముటు నౌకను నూడ్డిందరు యొద్ద పట్టుకొని దానిని జీబజికి తీసి కొని పోవుచుండిరి. 2 వ తేదీ వెరుషను బ్రిటిషు సేను నౌకలు దాని వారిని తలపడెను. ఆ నౌకలోనున్న జర్మనులను 9 గు రు వారి యుద్ధోగియు పట్టుబడిరి. ఉల్లముటు నౌకను బ్రిటి షు నౌకలలో నొకటి లాగుకొనిపోయెను. 5 జర్మను యుద్ధ నౌక లివుడవటికి రాగా బ్రిటిషు నౌకలు వానితో పోరి తరి మెను. 5 గంటల సేపు బ్రిటిషునౌకలు హాలండు నౌకను లాగి హుక్కుకు 6 మైళ్ళ దూరమున హాలండు నౌకకు వశపరచెను.

నార్వే

నార్వే జర్మనీ ఒడంబడిక.

ఔస్లెసు, నవంబరు 2:—జర్మనులు నార్వేవారి నౌక లను ముంచుకుంటుట కారెండు దేశములవారికిని యొడంబడిక జరుగునని వదంతులు కలుగుటచే నౌకా సంఘముల వాటాల భర నిన్న చాల నెరిగినదని క్రిస్టియనియా తంతివార్త తెలుపు చున్నది.

కాంగ్ డాగ్ నౌకను ముంచుట.

ట్రాంసాక్, నవంబరు 3:—“కాంగ్ డాగ్” అను నార్వేవారిస్థీమరు నార్వేసముద్రతీర ప్రాంతములందే ముంచ బడినదని తెలియుచున్నది.

గ్రీసు

గ్రీసు స్థీమరు

ముంచబడుట.

లండను, నవంబరు 2:—“కికడేయా” అను గ్రీసుకుస్థీమరు ముంచబడినది.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియా వార్తలు

సింలా, నవంబరు 3:—మెసపొటేమియా నుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది.

మెసపొటేమియా, నవంబరు 2:—మన వైమానికులలో నౌకను ఘోరముగా అను ఘాతమువద్ద నిర్మూలించినము తురుష్క విమానశాలపై నెగురుచు ఆల్బుట్రాన్ విమానముపై బాంబులు నేసి దానికి విపరీతనష్టము గలిగించెను.

ఆఫ్రికా

ఆఫ్రికాయందు బ్రిటిషు ఖయిదీలు

లండను, నవంబరు 2:—బ్రిటిషువారు టెబోరా ప్రదేశం చి వస్థకు అక్కడ 100 మంది బ్రిటిషుఖయిదీ లుండిననియు, వీరిలో ననేకులు రెండునందత్వములు గా నిర్బంధవాసమున నుంచబడిననియు, వారిస్థితి అతి హీనముగా నుండెననియు, వారిలో కొందఱు మరణించి రనియు దక్షిణాఫ్రికా యందలి ఈజ్బులందజ్ ఈరువునుండి ఒకరు వ్రాయుచున్నార

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలో నిర్బంధవైనిక సేన.

హాబర్టు. (ట్రాస్మానియా) నవంబరు 2:—నిర్బంధవైనిక శాసనము కావలెననుచున్న కార్మికనాయకుడగు ఎల్లుగారిని కార్మికపక్షము వా రాపదవినుండి తొలగించిరి.

ఆస్ట్రేలియా యందు నిర్బంధవైనిక సేన.

మెల్బోర్న్, నవంబరు 2:—నిర్బంధవైనిక సేనాధీర్షా నమునకు ప్రతిపక్షులు 80,800 మంది. ఒకవారములోగా కట్ట కడపటి సంఖ్య తెలియును. హూక్సుమంత్రిగారు న్యూసౌత్ నేట్సునుండి తిరిగివచ్చిరి. వారు స్థితిగతులను చర్చించుట కంగీ కరింపలేదు. బహుశః పార్లమెంటునంద త్వలో సమావేశమగు వని వారు చెప్పిరి.

జర్మనీ

జర్మను సేనలకు డ్యుబ్యాధ.

బుఖారెస్టు, నవంబరు 3:—భోజన సామగ్రి రాకున్నం దున కార్యేతియను కనుమలందలి జర్మనులు ఆకలి చిచ్చుచే మ్రగిపోవుచున్నారు.

క్రొత్త సేనలను నిర్వహించుటకు విపుల ప్రయత్నము

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 2:—సుగల సేనను నిర్వహరు. చుటకు జర్మనులు ప్రపల ప్రయత్నములు చేయుచున్నార. ప్రతిపురుషుడును ప్రతి స్త్రీయును దొరతనమువారి ఆజ్ఞావతులుగ నుండ వలసియుండును. వైనికవయః పరిమితిగూడ హెచ్చింప బడును. సేనా సమావేశమునకు ఎవరలు గ్రహారుగారికి సన్మా ధికార మియ్యబడును. టాడెండ్రాపుగారు చెప్పిన ప్రకారము స్త్రీలను పురుషుల నందరిని ప్రభుత్వాధికారము క్రింద నుంచు ట యిపుడు జరుగు ననుటకు సూచనలు కలవని ప్రాంతప్ర బులుంటుం గు పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మను రాజ్యాంగ సభ.

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 2:—హానికులని తోచిన వారిని ముందుగ నిర్బంధమున నుంచుట యను విషయము చర్చిం పబడినది. సామ్రాజ్య శాంతికి సంగము కలుగుననితోచినపుడు మాత్రమే అట్టిచర్య యుక్తము; అను తీర్మాన మామోదించ బడినది. మాతృభూమిలోని ప్రజాశక్తిని దొరతనము వారు కల వర పరుపరాదను విషయములు దేశీయు లందరున రాజ్యాంగ సభ వారితో నేకిననించి యున్నారు. దీనిని గురించిన శాసనము జనవరి నెలలో సభా సమావేశము జరిగినపుడా మోదించబడవలసి యున్నదని యొకరు దొరతనమువారిని హెచ్చరించిరి. అట్టిశాసన ముపసాదించబడును. ఇదివర కిట్లు నిర్బం ధింపబడినవారి సంఖ్యను తెలుపుటకు సేనాధిపతి కోర్టుదెనని దొరతనమువారి పక్షమున కర్నలు గ్రీసుదెన్ గారు వ్రామిచ్చిరి.

జననమరణముల లెక్కలు

జర్మనులు నుజుల తనూరుచేయుట

ఆంస్ట్రామ్, నవంబరు 3:—యుద్ధయునందర్బమున జర్మ నులు జననమరణముల లెక్కలనునుజులతనూరుచు చేయవలయునని జర్మను రాజకీయసంఘమువా రాజ్ఘాపించి రని తెలియుచున్నది. ఈ లెక్కలనుండి క్రొత్తపటాలముల లెక్కలను జేయుదురు.

జర్మను సేన

లండను, నవంబరు 2:—6 వ జర్మను సేన వెలెన్షిసి నుండి బోర్నేకు పంపబడినదియు వెలెన్షిసి నుండ 5000 మంది మాత్రమే కల రనియు ప్రాన్సు డి డ్లెర్భాగమునుండి యొకరు “హర్నింగుపోట్టు” పత్రికకు వ్రాసిరి.

ఒక వీక్షాగ్రయరు.

జీర్మనీ నం దుండుట.

లండను, నవంబరు 2:—బాగుగా బెబ్బలు తగిలిన ఒ క డిష్ట్రాగ్రయరు జీర్మనీరేవునం దున్నదనియు, దానియందలి నావికు లింకొక నౌకలోనికి మార్చబడి రనియు వెంట్రల్ న్యూసు వార్తాసంఘమున కొక విశేషవర్త వ్రాసెను.

అమెరికా

మె రీ నా నౌ క

వాషింగ్టను, నవంబరు 2:—“మెరీనా” అను నౌక నుండి దిగివచ్చినవారియొద్ద తీసికొనిన సాక్ష్యములను బట్టి జర్మను లానాకకు ఉపద్రవముచేయును నుందుగా చేయలే దని క్వీన్సుటౌనుండి తంతివార్త వచ్చినది.

అమెరికను అధ్యక్షుడవడి ఎన్నికలు

వాషింగ్టను, నవంబరు 2:—కట్టకడపటి ఎన్నికల యందు విల్సనుగారికి 197 వోట్లును. హ్యూస్ గారికి 192 వోట్లును వచ్చునని తెలియుచున్నది. అనుమానాగ్నుమయైన న్యూయార్కు, న్యూజర్సీ గాజ్మెయిలో ఇద్దఱును విశేషశ్రేణు తీసికొని వోట్లకొరకు ప్రయత్నియును నుంపుచున్నారు. విన యము నొందుటకు 2166 వోట్లు కావలయును.

స్త్రీలు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట.

న్యూయార్కు, నవంబరు 2:—న్యూజర్సీగ్రాండుజను సముద్రాంతర్గామి నుజుల ఆమెరికాకు వచ్చుటయును, “మెరీ నా” నౌక ముంచబడుటయును ఎవ్వరును అడ్డకత్తి లేదు. క్రొత్తవిషయ మొకటి ప్రజల హృదయముల నాకర్షించినది. 40 లక్షల స్త్రీలును ఎన్నికలలో పాల్గొనుట కధికారము గలిగియుండిరి. పనివారల స్త్రీలు విల్సనుగారి పక్షమునకు నువ్వల తలగతివారు న్యాయమూర్తి హ్యూస్ గారి పక్షము నకు వోట్లనీయ నందుండిరి. హ్యూస్ గుగారు వోట్ల దుప్ప టకు స్త్రీలకును స్వాతంత్ర్యము కలవని వాదించుచున్నారు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి)

సింలా

వైగువలని మరణములు

అక్టోబరు 28 వ తేదీతో సంతుగు వారమునందు హిందూదేశమునందు 5568 మందికి వైగువ్యాధిసోకి వారిలో 4580 మంది మరణించిరి. చెన్న పురియందు 808 మరణములు.

హిందూదేశ సైన్యాధిపతి

సింలా, నవంబరు 3-హిందూదేశ సర్వ సాధిపతిగారు ఈ నెల 9-వ తేదీని సింలా తేరుదురు.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలా, నవంబరు 3- ఈ నెల 1 వ తేదీగల తంత్రీ వార్తను ఇండియా మంత్రిగారు పంపిరి.

ఆంగ్ల-పరగాను-ఇటలీ, రంగములలో నిశేషములు లేవు. రష్యన్లము.

లబ్బుకు వైయుతిని కొన్ని మొదటి వరుస కందకము లను రష్యన్ల రాక్రమించిరి. 7 లీషియాలో బిజెనెక్ దక్షిణమున శత్రువులు చాలసాయలు తలపడి యోడిరి.

రుషియా నగము.

పశ్చిమభాగమున కొర తీరముగ జరుగుచున్నది గాని స్థితిగతులలో మార్పులేదు. బ్రూస్లియోయా సరిహద్దు లోపల బ్రూస్లియో ఆస్తియముననున్న రోజియా కొండను రుషియా వా రాక్రమించుకొనగలిగిరి. (వెడెలు, బోస్ట్లబర్గ్ కనుమలలో శత్రువులు తలపడి యోడిరి. బోస్ట్లబర్గ్ మున మార్పులేదు సలహాసాదరంగమున కాలమానము ప్రతికూలము.

జిందు దర్బారు.

జిందుదర్బారువారు 800 మందిసైనికులను మొనహాటే మియాయందు పనిచేయుట కిచ్చిరి. నేనల సేర్పాటుచేయు సం దర్శమునకు నవాబరాజుగారు 22,150 రూ॥లు విరాళ మొసంగిరి.

దక్షిణహిందూ సానము

కృష్ణవరదలు

దెబవాడ, నవంబరు 4:-వరద 14 అడుగులకు తగ్గి నది. వరదసాగిన ప్రదేశమునుండి కాపాడి వేలకొలది ప్రజ లను పీతానగమునకు తీసికొనివచ్చిరి. వర్ష పరితముగ నుండు టచే ప్రగాఢ కర్షణరముగ నున్నది. ఆ నేక వేలమంది ప్రజలకును పశువులకును తిండితేకుండ నున్నది. నష్టమెంత కల్గినదో నిర్ధారణగ తేలియదు. దెబవాడ నేక సంఘమువారు చాల శ్రద్ధగా పని ప్రారంభించిరి. 60 మంది ఐచ్చిక సేవకులు నవరవచ్చిన ప్రాంతముల కేరి. నాయకు లందరను బియ్య మును సంగ్రహించుచు గా సహకారముచేసారు. గత రాత్రి 8 గంటలు తిరిగి 700 లు సంపాదించిరి. విద్యాధి లైచ్చిక సేవకులుగ చేరి ఇండియాలోని తిరిగిపోవుచేయుచున్నారు. ఆ నేక వేల మంది కర్షణరముగ సహాయము జరుగవలసియున్నది. సహాయ సంఘమునకు కోకాధ్యక్షులగు కాతా నూర్యనారా యణరావుగారిచేత కార్యములను పంపగోరువారు పంప ప్రార్థనలు.

తాలూకాదారుపైని లంచపుకేసు

హైదరాబాదు, నవంబరు 3:-మంజులలో వెనుక మొదటి తాలూకాదారుగా నుండిన చహమద్ నూసుగారిపైని తేబడిన లంచపుకేసును విచారించుటకు నైబాముగా రొక సంఘము నేర్పరచిరి. ఈ సంఘమునకు సుబేదారు నవాబు బస్టిజంగు బహదరుగా వ్యవహరించును. హైకోర్టు జడ్జి నైబు హుస్సేను బిల్గ్రామీ బాయలు రివిన్యూ క్రమికి సాదతుఖాను గార్లు సభ్యులు.

హైదరాబాదులో మొహరం యోగింపు.

హైదరాబాదు, నవంబరు 3:- నిన్న నిరుపద్రవముగ లంగురు యోగింపు సమాజ వైభవముతో జరుప బడినది. హైదరాబాద్ కోకాధ్యక్షులు కిరంగులు కాల్యుడైన. రిషిడెం టు గారును. వారిభార్యయు నైబాముగారియొద్ద నుండిరి. ఇతర పాక్షియ్య ప్రేమకులు చాలనుండి వచ్చిరి. వారికి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులు చేయబడినవి.

వైగు.

హైదరాబాదు, నవంబరు 3:-1911-12 న వచ్చిన వైగున మొదటి 109 రోజులలో 1902 మందికి వ్యాధి సోకి నది. ఈ సంవత్సరము 109 రోజులలో 700 మందికి మాత్ర మే వ్యాధి సోకినది. ఆ సంవత్సరమున వ్యాధి నవంబరులో నారంభించినది. ఈ సంవత్సరము ఆగస్టు నెలలోనే ప్రారంభ మైనది. ఆ సంవత్సరము వ్యాధిసోకిన వారి సంఖ్య దినమునకు 51 కంటే నెన్నడును హెచ్చలేదు. ఫిబ్రవరిలో దినమునకు 20 మందికి మాత్రమే సోకినది. మార్చి నెలలో ఈ సంఖ్య చాల తగ్గినది. ఏప్రిల్ నెలలో వ్యాధి పూర్తిగా అంతరించినది.

బొంబాయి

జిన్నాగారికేసు

పూనా, నవంబరు 2:-జిన్నాగారి కేసుసందర్భమున క్రాసుపరీక్ష పూర్తియైన వెనుక రెండుపక్షముల న్యాయవాదు లును తమ తమ వాదములను బెలిపిరి. జిన్నాగా రాకేసం తయ అబద్ధమనియు, అన్యాయముగా తేబడినదనియు తెప్పిరి. బిన్నింగుగారును కొంతవడి చర్చించిరి. విచారణ ముగింప బడినది.

యధ విరాళములు.

కర్ణాటకవారులని 6 వ తరగతితోలాకాదారు మతేక డెయ్ ఖరిజిగారు ఒక మోటరుబండి కొనుటకు 8500 రూ॥ లను, యధ్యక్షయములకు 300 రూ॥ లను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి కొనంగిరి. ఇవికృత జ్ఞతతోనందు కొనబడినవి. సీతామక రాజుగారు యధ్యక్షయముల కొరకు 10 వేలరూపాయల విరాళ మొసంగిరి. ఈవిరాళములును అంగీకరింప బడినవి.

బంగాళము

ఒకపులి బోనునుండి విరుచుకొని వచ్చుట

కలకత్తా, నవంబరు 4:-నిన్నటిదినము మైసూరు మహా రాజుగారు కలకత్తా జంతుప్రదర్శనాలయమున కొనంగిన ఒక పులిని మద్రాసు మెయిలుబండిలో పంపుచుండిరి. దీనితో బాటు ఇంకొక బోనులో "లామా" యను ఇంకొక జాతి జంతువును పంపబడుచుండెను. బండి హార్వార్డునుకు వచ్చిన పిదప పులి ఆకస్మికముగా తనబోను విరచుకొని "లామా" పై బడి దానిని దివివేసెను. రైలుబండిచెక్కులను మెల్లగా రంప ముతో గోసి పులినిపట్టి మఱుల బోనులో బెట్టిరి.

పంజాబు

"కినెక్" అను ఉర్దూ దినపత్రిక

లాహారు, నవంబరు 3:- "కినెక్" అను ఉర్దూ దిన పత్రికా కార్యాలయమును పోలీసువారుదూచి హార్బిఅబుల్ హై అను సహాయ సంపాదకుని బంధించిరిని నిన్న తెలుపబడి నది. ఈ నిబంధనము హిందూదేశ గక్షణశాసనముక్రింద చేయ బడినదని చెప్పబడుచున్నది.

గాధరు సంఘము

లాహారు, నవంబరు 3:- రెండవలాహారు ముట్ల కేసు ముగిసినపిమ్మట గాధరు పత్రికకు చేదినవారని చురకొంద రిని పట్టుకొనిరి. ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు ఈ నెల 8 వ తేదీమొదల తీనిచారణ ప్రారంభించెదరు. ముద్దాయిలు 16 గురు. విరిలోకొందరి నిదవరకు సింగపూరులో నిర్బంధపాన మున నుంచి యిపుడు హిందూదేశమునకు పంపిరి.

ఫైదీలు పారిపోవుట.

లాహారు, నవంబరు 3:-1915 లో బండిపోటు నేర మునకు శిక్షింపబడినవారు ద్వియనా, దలీపుసింగు, బూటా అనువారు ముగ్గురు కొన్ని కోజులక్రమము జరిందరు జయిలు నుండి పారిపోయిరి. వారినుంధిని కొట్టుగోడ క్రింద నొకకన్న ము కనబడినది. దానిలోనుండి వారు జయిలు ఆవరణములోనికి పోయియుండురు; గాని అటనుండి బయట కెటులపోయిందో తెలియలేదు. ఇంతవరకు వారియందంత మేమియును తెలియ లేదు.

లాహారు కుట్రకేసు

లాహారు, నవంబరు 4:- ఈకేసు విచారణ లాహారు సెంట్రలు జయిలు ఆవరణలో ఈనెల 8 వ తేదీని ప్రారంభ మగును. ముద్దాయిలు 15 మంది. క్రిస్తమసు సెలవులవరకును విచారణ జరుగవచ్చును. న్యాయాధిపతుల వివరము లింకను తెలియలేదు.

సంయుక్త రాష్ట్రము

కొయినా పంట.

అలహాబాదు, నవంబరు 3:-కొయినా సేద్యమును చాల హెచ్చించుటకు ఇండియా దొరతనమువా రాలోచించు చున్నారు.

చిత్ర ప్రమాణము.

కాశీ, నవంబరు 4:-సెంట్రలు హిందూ కళాశాల లో ఎఫ్. ఎ. జూనియరులో చదువుచున్న రామబుషిశర్మ యను విద్యార్థికి పరీక్షలో ఫిజిక్స్ ప్రశ్న పత్రమున నొక మార్కు గూఢ రాతేదు. అందువలనను తక్కిన విద్యార్థులు పరిహాసించుటవలనను అతనికి మతి చలించినది. అతని నిపు డింటిలో నిర్బంధించిరి. పరీక్ష పాసగుటకు పుస్తకములను చదివెదను; తెండని అతడు పిచ్చి కేకులు చేయుచుండు నని తెలి యుచున్నది.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

కాశీ, నవంబరు 4:- మంగళవారమునాడు విశ్వవిద్యాలయసభ జరుగనున్నదిగాన సభ్య నియోజనము చేయుటలో సెంట్రలు హిందూ కళాశాలలో చదివి పట్టుములను బడసిన వారిలో నుండి అధ్యయన సగముమంది సభ్యులైన నియో జింపవలెనని వారు విజ్ఞప్తి పంపెదరని తెలియుచున్నది.

ధిల్లీ

స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సమావేశము.

ధిల్లీ, నవంబరు 4:-స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సమావేశ మునందు ఈక్రింది విషయములు చర్చింపబడినవి:- స్వదేశ సం స్థానాధీశులను పట్టభద్రులను తేయు మత్సరములు (2) బ్రిటిషు ఇండియాలో నైసమ సంస్థానములలో నైసమ దివానా కోర్టువారు తమ ప్రదేశపరిమితికి దాటిన స్థలములందుండు అస్తుల సందర్భ ములను పరిష్కరించుటలో చిక్కులు (3) ధిల్లీయందు సంస్థా నాధీశుల ఉన్నతకళాశాల నిర్మాణము (4) సంస్థానపు వార సుడు మైనరుగా నున్నప్పుడు అతని సంస్థానమున పాలనాక్ర మము. 5. సంస్థానాధీశుల పిల్లల విద్యావిషయము. 6. బ్రిటిషు ఇండియానుండి సంస్థానములకు గాని సంస్థానములనుండి బ్రిటిషు ఇండియాకు గాని పంపవడిన మోటరు బండ విషయములు 7. రైలువేపముల కొరకు క్వాలిటీలను ద్రవ్యుటకు తీసికొనిన భూములకిచ్చు కంపెన్ సేషను. 8. పారిశ్రామిక సహకర్యలు.

కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ.

మాకోక రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- కాకినాడ మ్యూనిసిపలు పట్టణము మొదటివార్డు మొదట్ల భాగిలు రెండింటికి ముగ్గురు దరఖాస్తుచేసిరి. వారిలో హైకోర్టునకు లక్క రాజు సుబ్బరావుగారు, వర్తకులు పురము చిన వెంకట నారాయణగారు నెన్నుకొనబడిరి. ఓడిపోయిన దరఖాస్తుదా రుడు పులిపాక రామయ్య పంతులుగారు. ఆ ఓడిపణ అడ్డదాఖ లుచేసి, లక్కరాజు సుబ్బరావుగారికి ప్రత్యేకము 27 వోట్లు ఎక్కటి సమ్మతులు వచ్చినందున అది మోసమని, సుబ్బరా వుగారి ఎన్నిక రద్దవరచలవలసినదని గోరిరి. హైకోర్టువారు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిద్వారా యీ పిటిషనును విచారణ చే యించి, ఒక్కటికన్న నెక్కువ భాగిలున్నప్పుడు వోట్లకు ఒ క్కవోటును మాత్రమేకొద్దంచేయుటలో మోసము కాని యక్రమముకాని లేదని కలెక్టరుగారు నిర్ణయించి రామయ్య పంతులుగారి అర్జీని కొట్టివేసిరి. కావున సుబ్బరావుగారి ఎన్ని క భాయపడెను. రామయ్య పంతులుగారి తరపున విచారణ చేయబడిన సాక్షులలో నొకగు ము బులుసు సాంబమూర్తి గారు తమ వాక్కులమున నొక వింతవిషయము చెప్పిరి. ఈ పట్టణమున మరారాశీ దివాక బహద్దరు దురుశేటి కేవగిరి రావు పంతులుగారు, ములుకుట్ల అయ్యతరామయ్యగారు, బుర్రా నూర్యప్రకాశ రావుగారు, రావుబహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయకుగారు, నాళిము పద్మనాభ ముగా, రొక కూటమిగచేరి సుబ్బయ్య, తరుణవయస్కులు నగు వారు కవున్నిలులోనికి బ్రవేశింపకుండుటకు వలయు మాన్య ము నాలోచించురని చెప్పిరి. ఓడిపోయిన రామయ్యపంతులు గారు దివాక బహద్దరు దురుశేటి కేవగిరిరావు పంతులుగారి యిట్లున కన్న గారు.

THE GREAT WAR.

Further Details of Grecian Movements.

Italy's Important Achievement.

FORT VAUX EVACUATED BY THE ENEMY.

Recruitment of the Races of the Empire.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

The Question of Mr. Ethel's Appointment in the India Office.

LONDON, November 3. In the House of Commons Mr. Dalziel drew attention to the case of Professor Ethel and strongly denounced the retention of a potential spy. Mr. Charles Roberts again explained the circumstances. Mr. Ethel, he said, was a septuagenarian, and the India Office would be sorry to lose the patient labours of such a scholar, who had all the threads of the work on which he was engaged in his hands. The India Office library was not a part of the India Office, but Mr. Ethel did not come even to the library. Manuscripts were sent to him. After further discussion the matter was dropped.

Recapture of the "Oldambt".

The Admiralty announces that the Dutch steamer "Oldambt" was captured by the enemy last night near Noodbinder lightship, and a prize crew were taking the ship to Zeebrugge, when at about daylight on the 2nd instant, some of our light scouting craft overtook them. The prize crew, consisting of officers and nine men, was overtaken and made prisoners. The ship was taken in tow by one of our vessels. Five German destroyers arrived on the scene presumably to escort the prize to port. They were engaged and immediately put to flight. The "Oldambt" was towed for five hours till six miles from the Hook of Holland when a Dutch tug took charge of her.

Army Surgeons Reserve P. S. O.

LONDON, November 3. The King has conferred the C. M. G. upon Major Phillip Davy and D. S. M. upon Captains Augustus Williams, and Arthur Brown, B. A. M. C., for their services in connection with the epidemic at Gardelegen.

The Rhodes Estate Bill.

Important Announcement.

LONDON, November 3. Before the Committee of Commons on Rhodes Estate Bill the counsel explained that the trustees proposed to abolish German scholarships and establish instead twelve scholarships of three hundred sterling yearly each tenable by students from Colonies, Dependencies or places within the Empire. He referred to Lord Hugh Cecil's suggestion which the House had adopted that scholarships should be available to persons without as well as within the Empire, but said that the trustees felt that the Empire should have first claim. Milner who was one of the trustees hoped that new scholarships would be going concern. Next autumn there would be only four scholarships annually. The trustees had already fifty applications from educational bodies and it would only cause disappointment if all world was invited to apply. The Committee decided to accept the view that scholarships were needed within the Empire and the Bill accordingly reported without amendment.

Recruitment of African Race.

LONDON, November 3. Meeting of thirty members of the House of Commons passed a resolution calling on Government to take immediate steps to recruit for the army races of the Empire particularly the African. Wedgwood urged that Indian and Egyptian Governments ought to be pleased to co-operate.

An M. P. Imprisoned.

LONDON, November 3. Mr. Ginnell M. P. has been sent to prison in default of paying fine for his recent offence.

Greek Steamer Sunk.

LONDON, November 3. Greek steamer "Kikilisia" has been sunk.

English Wheat Production.

LONDON, November 3. Board of Agriculture estimates the English wheat production for 1916 at million and half quarters less than the production for 1915.

Owen Philipp's Company Acquisition

LONDON, October 3. Owen Philipp's group has acquired Moss Steamship Company.

British Steamer Sunk.

LONDON, November 3. British steamer "Glenlogan" has been sunk.

Norwegian Steamer Sunk.

Tromsø-Crew of sunken Norwegian steamer "Kongdag" state that she was sunk in Norwegian waters.

FRANCE.

Operations Near Saily Saillisel.

Many Prisoners Taken.

LONDON, November 3. PARIS: Last night's communique said: North of Somme we carried out new operations between Les Bœufs and Saily Saillisel by which an appreciable amount of ground was gained, two hundred prisoners were taken. The total of prisoners captured in this sector since yesterday is 736 including twenty officers, and a dozen machine guns have also been captured.

Hebuterne and Arras Areas.

General Haig last night reported that the enemy shelled our front in the Hebuterne and Arras areas. Our artillery was active southwest of Armentieres and north of Ypres. Our aircraft bombed a number of batteries.

Successful Raids on Enemy Trenches.

LONDON, November 3. General Haig this afternoon reports that we surprised and captured a trench east of Guendecourt, and successfully raided trenches at Arras.

Fort Vaux Evacuated.

Bill of Forts Round Verdun Re-established.

LONDON, November 3. PARIS: A Communique says: - Owing to the violence of our bombardment for several days, the enemy, without waiting for the attack of the infantry, whose pressure was becoming ever closer, evacuated Fort Vaux yesterday afternoon. Very heavy explosions were observed in the fort. We occupied this very important work at night, without loss. The belt of exterior forts round Verdun is now entirely re-established and firmly held by us.

Enemy Aeroplanes Brought Down.

LONDON, November 3. Two enemy aeroplanes were brought down on the Somme and one in Alsace.

Transference of German Force.

LAHORE, November 3. LONDON, November 2nd - The "Morning Post's" correspondent in northern France states that the headquarters of the 6th German Army has been moved from Valenciennes to Tournai, and that only 5,600 old Landsturm remain. ("C. and M. Gazette Cable.")

Extension of Activity.

LONDON, November 2nd. - The "Daily Express" correspondent in northern France notes an interesting extension of our activity in La Bassée sector where guns are thundering furiously.

A Damaged Destroyer.

LONDON, November 3. The Central News Agency Flushing correspondent says: - An extensively damaged destroyer is laid at Zeebrugge. The crew was transferred.

RUSSIA.

Russian Battleship Damaged.

LONDON, November 3. STOCKHOLM. - Newspaper "Dagblad" says the Russian battleship "Sebastopol" has been damaged by a mine. German submarines were sighted last week near Helsingfors. They passed Sveborg.

Repulse of the Turks.

LONDON, November 3. PETROGRAD. - The official announcement says: - The enemy has carried a salient on the west bank of Stakhod in the region of Vitoneze and further southward. We drove the Turks from an organised position on the heights in the region of Sakki. We are still pursuing the enemy in the jail valley. Nothing important has occurred in Dobrudja.

TELEGRAMS.

ITALY.

Italian Airships Daring Fete.

LONDON, November 3. ROME. - It is officially announced that an Italian airship dropped seventeen bombs on the enemy works and vessels in Sanpietro roadstead in Sebenico Bay and returned safely despite cannonade from shore batteries.

Further Severe Frontier Fighting.

5,000 Prisoners Taken.

LONDON, November 3. ROME. - It is semi-officially stated that Austrian positions east of Gorizia were on the summits of steep slopes, intercepted by ravines, and covered with woods and defences besides ruined villages included numerous boundary walls. The principal line of resistance on the Carso was carried by Italians, who advanced two kilometres over thickly wooded ground up a slope. Besides taking five thousand prisoners, they inflicted very heavy losses. For instance the twenty first Landwehr regiment was wiped out its staff three battalion commanders, and fifteen hundred men were captured.

Important Italian Success.

LONDON, November 3. Italian communique says the eleventh army corps, in spite of violent counter-attacks, captured the strong positions eastward of Velikicibach and mount Pecioka. We extended our lines westward of Oppachiasella-Castagnevizza road and took 3498 prisoners including 116 officers, two mountain guns, numerous machineguns and quantities of munitions.

Fighting on the Frontier.

Many Prisoners Captured.

LONDON, November 3. An Italian official statement says: We attacked in Gorizia area, and occupied trenches on the east slopes of Tivon and San Marco heights east of Sober. On the Carso front the eleventh army corps stormed wooded hills east and above Mount Pecioka, and advanced a kilometre east of Segeti. We occupied several points south of Oppachiasella on Lacastagnevizza road, despite counter-attacks. We took 473 prisoners including 132 officers, and captured six guns and many machine guns. Our aeroplane squadron dropped two tons of explosives on camps at Friday (?) in the Vipava valley.

Greece.

Greek Steamers Mined or Torpedoed.

LONDON, November 2. ATHENS. - Admiral Fournet announces that the investigations show that the steamers "Angeliki" and "Kikilisia" were torpedoed or mined by the enemy.

Operations on the Struma.

LONDON, November 3. A French official message from Salonika says the British stormed the village of Antisa on the left bank of the Struma.

Movements of Greek Forces.

LONDON, November 3. The Athens Government has sent reinforcements consisting of exzones (?) and artillery to Ekaterini which is reported to be occupied by Venizelist troops. Ekaterini is 34 miles southwest of Salonika.

The "Daily Chronicle" message from Athens says that the Venizelists have occupied Ekaterini without resistance, but en route had a short fight with exzones guarding Oleaman bridge.

Every Man and Woman Necessary.

LONDON, November 3. Frankfurter Zeitung says. - That there are signs that Ludendorff's statement that every man and woman must be placed at disposal of military authorities will now be carried out.

Holland.

Dutch Liners Experience.

Taken by Germans and British.

LONDON, November 3. AMSTERDAM. - The Newspaper "Het Volk" says that the Batavian steamer "Udamot" which left the Hook of Holland yesterday was stopped by a German submarine, which placed a prize crew on board in order to take her to Zeebrugge. This morning, however, a British destroyer stopped the vessel and captured the prize crew, who endeavoured to sink the "Udamot" by means of two bombs.

Another account says that a flotilla of German torpedo boats held up the "Udamot" but fled on approach of British cruisers after ordering bombs to be placed in the engine-room.

It is stated that the crew of the "Udamot" are either on board a British destroyer or on the Maas lightship.

AMSTERDAM. - The "Handelsblad" says that the "Udamot" was beached near Hook of Holland where she capsized, the cargo is washing out of her.

ROUMANIA.

Moldavian Situation.

Pursuit of Enemy Continues.

LONDON, November 3. A Rumanian Communique says: - Situation is unchanged between Moldavian frontier and Predeal. All day fighting in Prahova valley resulted in the repulse of the enemy by counter-attacks. The enemy attack in Dragos-lavele region south of Toersburg pass was repulsed. Pur

TELEGRAMS.

suit of the enemy continues west of Vulcan Pass. Numerous artillery limbers and much material have been captured.

German Troops Famishing.

LONDON, November 3.
BUKHAREST.—German troops in the Carpathians are famishing as a result of difficulties of supply. Many have surrendered owing to hunger.

Russian Admission of Retreat.

LONDON, November 3.
Petrograd admits a retreat in Meisimeyscow wood. Attacks down the stream have been sanguinarily repulsed. (C. & M. Gazette Cable.)

Rain Hampering Operations.

LONDON, November 3.
BUKHAREST.—Rain and snow are hampering the operations in the Carpathians.

Opposing Force Immobilised.

LONDON, November 3.
PETROGRAD.—Mud has immobilised the opposing forces.

GERMANY.

Germans Take Census for War Purposes.

LONDON, November 3.
AMSTERDAM.—The German Federal Council had ordered a census to be taken on 1st December for war purposes. This is probably connected with the "levee en masse."

Debate in the Reichstag.

LONDON, November 3.
AMSTERDAM.—Reichstag committee, discussing preventive arrests, adopted a motion of progressives that such arrests are only tolerable if security of the empire is threatened. Member of centre party warned government to take the question seriously, for the entire people supported the Reichstag in demanding that Government should not disturb the splendid spirit of Fatherland. The member added that the Reichstag expected government to introduce a bill to deal with the question before the meeting of the Reichstag in January. Colonel Wriessberg on behalf of the government promised a bill, and added that a list of persons placed under preventive arrest, had been camaged (demanded?) from the Commanding General.

Enormous Effort to Raise New Forces.

LONDON, November 3.
AMSTERDAM.—Germany is preparing another enormous effort and it is expected that mass levy will shortly be decreed and every man and woman be called up and placed under State control. Military age-limit will also be raised. Organisation will be General Grener who will be vested with widest powers.

AUSTRALIA.

Conscription in Australia.

LONDON, November 3.
MELBOURNE.—Anti-Conscription majority is now 80,800. Final figures will probably be known within a week. Mr. Hughes has returned from New South Wales. He declined to discuss the situation and intimated that the Parliament would probably meet shortly.

Australia and Conscription.

Pro-Conscriptionist Leader Deposed.

LONDON, November 3.
HOBART (TASMANIA)—The State Labour Party has deposed the Pro-conscriptionist leader Earle.

AFRICA.

British Prisoners in Africa.

LONDON, November 3.
A despatch from East London, South Africa, says when the British entered Tabara they found 100 British prisoners. The majority of them had been interned for two years and their conditions were appalling and several of them had died. (C. & M. Gazette Cable.)

MESOPOTAMIA.

Affairs in Mesopotamia.

SIMLA, November 3.
The following telegram dated 3rd November 1916 has been received from an "Eye-Witness":—

MESOPOTAMIA, November 2nd: One of our aviators flying over Turkish aerodrome at Shumran yesterday made a direct hit with bombs on Turkish aeroplane totally wrecking the machine.

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, November 3.
The following cablegram, dated the 1st instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Nothing important is reported from either the British, French or Italian fronts.

The Russians captured some front line trenches southwest of Lutsk. The enemy launched a series of attacks in Galicia south of Brezzeny, but they were all repulsed.

Fierce fighting continues on the Rumanian western front, but the situation, as a whole, has not changed. The Rumanians succeeded in occupying Mount Rosea inside Transylvania frontier, south-east of Brasso and they repulsed attacks in the Predeal pass and Torzburg pass regions.

The situation in the Dobrudja is unchanged. There was little activity on the Salonika front owing to bad weather.

United States.

No Warning to the "Marina."

LONDON, November 3.
WASHINGTON.—American Consul at Queenston telegraphs that the affidavits furnished by the Americans who were on board the "Marina" agree that no warning was given to the vessel.

American Presidentship.

LONDON, November 3.
WASHINGTON. Final estimates give Wilson 197 certain votes and Hughes 192, both are strenuously pushing their candidatures in doubtful states especially New York, New Jersey and Connecticut whose votes total 66. The successful candidate must secure 266 votes.

The Rival Candidates.

A New Factor.

NEW YORK, November 3.
The torpedoing of the "Marina" and the arrival of the "Deutschland" have attracted little attention here, as the public is engrossed with electioneering. A new factor is the enfranchisement of women four million of whom are entitled to vote. The working class women favour President Wilson and the middle class Judge Hughes, though the National Women's party is opposing President Wilson on the ground that Mr. Hughes favours federal women's suffrage, while President Wilson advocates State suffrage. It is expected that the Democrat cry of "Peace, eight hours and a full dinner pail" will appeal to women voters. The chief Republican plank is a prohibitive tariff to prevent industrial disaster after the war.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

Conference of Ruling Princes.

Points Discussed.

DELHI, November 4.
The following were the points discussed by the Ruling Princes and Chiefs during the sittings of the Conference: 1 Questions relating to the ceremonial, observed at the install and investiture darbars in Indian States. 2 Difficulties experienced by insolvency courts in British India and in Indian States respectively in realising the assets of insolvent debtors, which are situated beyond the jurisdiction of the courts. (3) Certain designs and plans prepared in connection with the proposal for the institution of a higher Chiefs College at Delhi. (4) The question of the most suitable form of administration to be adopted in an Indian State during the minority of its ruler. (5) Questions relating to the education and training of minor princes and chiefs. (6) Questions relating to the control and regulation of motor vehicles brought temporarily from Indian States into British India or from British India into Indian States and used and driven there. (7) Questions relating to the payment of compensation for land required in British India and in Indian States for the quarrying and excavating of stone and other materials for railway purposes. 8. The possibility of arranging for some examination of industrial questions by the Indian Industrial Commission in any Indian State that may wish to have advice on such matters. 9. The report of the committee appointed to consider the question of financing the proposed Higher Chiefs College.

Donations and Gifts for the War.

Malek Zainkhanji Jorawarkhanji, of Dahada, a 6th class taluka in Kathiawar, has generously offered to the Government Rs. 3500 for the purchase of a motor car and Rs. 300 for general purposes in connection with the war. The offer has been gratefully accepted. The Jind Darbar have enrolled some 300 sarwan and multier recruits in the State for service in Mesopotamia and His Highness the Maharaja has very generously offered a contribution of Rs. 22,160 in connection with the recruitment. The offer has been gratefully accepted. His Highness the Raja of Sitaman has generously offered a donation of Rs. 10,000 to be used in connection with the war as His Excellency the Viceroy may decide. The offer has been gratefully accepted by His Excellency.

Calcutta.

A Sensational Incident.

A Tiger Breaks its Cage.

CALCUTTA, November 4.
A sensational incident took place in the Madras mail train yesterday. On its arrival at Howrah a full grown tiger which was being sent by the Maharaja of Mysore, as a gift to the Calcutta Zoological Gardens, was found to have broken its cage. In one compartment of the luggage van were the tiger and a South American lama, in two separate cages. After breaking its cage the tiger had eaten the lama. The van was detached and taken to a siding, some of the iron railings were sawed off and with great difficulty, the tiger was caged again and taken to the Zoological Gardens.

H. E. the Commander-in-Chief arrives at Simla on Thursday the 9th instant.

PUNJAB.

Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, November 4.
No announcement has yet been made as to the constitution of the Special Tribunal to be appointed to try the remaining accused in the Lahore conspiracy case. It is, however, believed that Mr. T. P. Ellis, I. C. S., will be the President of the Tribunal and Major Frizelle, Sessions Judge, Lahore, will be one of its members while the third member will be some Indian lawyer. The Tribunal will hold its sessions in the premises of the Central Jail, Lahore, from the 8th instant. There will be 15 accused and the trial is expected to last till about Christmas holidays.

An Arrest Under Defence of India Act.

LAHORE, November 3.
It was announced on Thursday morning that Lahore Police visited the office of the local Urdu daily, the "Kisan" and placed under arrest Maulvi Abdul Hai, assistant editor of the paper, who, it is said, was at one time assistant editor of the Calcutta paper "Idam" of which Maulvi Muhi-ud Din Mahomed of Casur is said to have been editor. It is surmised that this arrest is also under Defence of India Act.

Sequel to the Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, November 3.
Since the conclusion of the supplementary Lahore conspiracy case, certain other persons alleged to be connected with the Chadr movement have been arrested, and these men will be placed on their trial before a Special Tribunal which will commence its sitting at Lahore on the 8th November. A certain number of the accused, who are sixteen in all, are understood to have been interned at Singapore whence they have recently been sent back to India.

Escape of Political Prisoners

from Jullundur Jail.

LAHORE, November 3.
Two men named Dhiana and Daleep Singh, who were convicted in 1915 of political dacoity, and a third man named Buta, also convicted in 1915 of dacoity, made their escape from Jullundur Jail a few days ago. A hole was found under the wall of the barrack in which they were confined. It is supposed that they made their way through that into the jail compound, but there is no evidence at present to show how they escaped from the jail premises. So far no news has been received of the escaped convicts.

Bombay.

The Election Case.

Detailed Report

POONA, November 3.
The enquiry ordered by the Government into the allegation made by Moulvi Rafiudin Ahmed against the election of the Hon'ble Mr. M. A. Jinnah to the Imperial Legislative Council was resumed on Thursday before Mr. P. E. Percival, District Judge. Examination of witnesses having closed Mr. Jinnah addressed the court. He said, it was an absolutely false case got up by false tutoring. Only issues in the case were (1) whether Mr. Ibrahim Haroon Jaffer was his agent and (2) whether Ibrahim gave Rs. 500 in five hundred rupee notes to Pir Gulam Mahomed as alleged by Mr. Rafiudin. Mr. Haroon was not a friend of his nor had he any social intercourse with him, neither it was proved that he was his friend nor was there the slightest evidence to show he was his agent. Coming to the story of Rs. 500, Mr. Jinnah said, it was unthinkable unreasonable that a man in Mr. Haroon's position would do such a thing. The contention that they persuaded Mr. Pathan was not proved. He would lay stress on the fact that the case affected Mr. Haroon more than himself and it was to ruin Mr. Haroon that the case had been got up by a gang. Continuing Mr. Jinnah said that Mr. Rafiudin played recklessly into the hands of persons who were behind him and that he was instrument in their hands. If the case went against him then Mr. Haroon would be a totally ruined man and if the Court held he was his agent his election would be set aside. In conclusion Mr. Jinnah said nothing whatever now done would reply for the mental agony, suffering and persecution which he had undergone throughout there proceeding and would think that he left the court without any stain on his honour. Mr. Binning, then, addressing the court, said that the enquiry should not have been public. Their case was Mr. Haroon had authority from Mr. Jinnah to canvass for Mr. Pathan's vote and that Mr. Haroon was helping him to get the vote, in the alternative Mr. Jinnah knew or was told before he left the Bungalow that Rs. 500 were paid to Pir Gulam Mahomed to secure Mr. Pathan's vote. Mr. Binning then went into the details of the evidence submitting that the offer of bribe was clear. The enquiry then closed.

BRIEF TELEGRAMS.

Lord Llangatock has died of wounds. The barony is now extinct.

COPENHAGEN.—A Christiania telegram says that steamship shares rose sharply yesterday on reports of the prospect of a German-Norwegian settlement.

LATEST TELEGRAMS

ALLAHABAD, November 4.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes, the Holy Carpet and its escort reached Mecca safely in time for the celebration of the customary bairam ceremonies. Its arrival at Jedda took place amid much pomp. The British warship fired several salutes whilst in the evening townsfolk were treated to a magnificent display of searchlight and other illuminations.

న్యాయస్థాన వార్తలు

(0) జాబ్బాచును పోలీసు కోర్టు.

భాగ్యలక్ష్మి బహదూరు బహుల్లా సాహెబుగారు.

భాగ్యలక్ష్మిను గడబిడ.

(నిన్నటిదినము తరువాయి.)

ఫలాహారానంతరము మరల విచారణము ప్రారంభమయ్యెను. టి. ఎల్. ఫాస్టెలుగారు సాక్షి విచారణ చేయబడిరి. మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర ఇనుపదారి యేజెంటున కిరీడు కార్యదర్శి. ఆఫీసు రాయపురములో నున్నది. భాగ్యలక్ష్మి పనువద్ద గడబిడ జరిగిన రెండుదినములు నతడు ఉద్యోగస్థుల మొదటిబండిలో ప్రయాణము చేసెను. అతడపుడు చెట్టుట్టులో నివసించుచుండెను. చెట్టుట్టునుండి బీబీకివచ్చు చుండెడివాడు. ఆంగ్లో ఇండియనుల కొంతమందిని పెట్టెలోనికి వచ్చుటకు భారతీయులు ప్రయత్నించుచుండుట నతడెఱుగును. భాగ్యలక్ష్మినున కెదుట నిలుచుండిన మొదటితరగతిపెట్టెలో నతడుండెను. పెట్టెనుండి దిగలేదు. ప్రయాణికు లచట దిగుచుండుట జూచెను. ఒక ఆంగ్లో ఇండియను డ్రవర్లకి బోవుచుండ నిద్దరు ముగ్గురు భారతీయులు వాని ద్రోయుచుండు నతడు చూచెను. అదిచూచి కోపగించి అతడు వారితో నేమియు మాట్లాడబోయెను. ఇంతలో ననేకమంది భారతీయులు వానిని మరియొకటి ఆంగ్లో ఇండియనులను మధ్యనుంచి చుట్టును మూగిపోయిరి. మూకలో రెండవముద్దాయి కృష్ణారావుగారు తిరుగుచుంటున్నాడు. చప్పుటల గొట్టుటయు, నవ్వుటయు, తక్కిన వారి నవలలకు ద్రోయుచుండుటయు నతడు చూచెను. నలుగురు ఆంగ్లో ఇండియనులు తమ స్నేహితుల గాపాడుటకు బండిదిగి యింట్లోకి బయటపెట్టిరి. వారలలో నిద్దఱు కత్తల బట్టుకొని యుండిరి. డెప్యూటీ కమిషనరు ఆఫీసులో నతడు 2వ ముద్దాయి కృష్ణారావుగారిని 9వ ముద్దాయి శ్రీపతి రావుగారిని పోల్చెను.

కృష్ణారావుగారిచే క్రాసువిచారణ చేయబడి సాక్షి యిటుల జెప్పెను. 24, 25, 26 తేదీలు మాడుకోజాలను 27 వ తేదీని గూడ ఆంగ్లో ఇండియనుల పెట్టెలోనికి భారతీయులెక్క బ్రయత్నించుట నతడు చూచెను. ఎగ్జార్టు పార్కు స్టేషనులవద్ద సిగడబిడ జరుగుచుండెను. బండికదలునపు డేగడ బిడయు లేదు. అనాడు ఎగ్జార్టు, పార్కు, భాగ్యలక్ష్మినుల స్లాటుఫారములమీద విశేషగల్లత్రయెను. అది ఆంగ్లో ఇండియనులకును భారతీయులకును, పోలీసు వారికిని జరిగెనని సాక్షి తలచెను. ఎగ్జార్టు స్టేషనువద్ద నొక ఆంగ్లో ఇండియను ఇన స్పెక్టరుని రెయిల్వే పోలీసు కనిస్తేబులను అతడుచూచెను. రెడ్డుఫర్డుగారు సాక్షిబండిలోనుండెను. ఎగ్జార్టు స్లాటు ఫారముమీద భాంతుర్పుగారు రిచ్చార్డుగారితో మాట్లాడుట నతడు చూచెను. ఆ దినమున నేరయిల్వేయందొగియు నీ దబ్బరలాట నాప బ్రయత్నించుట నతడుచూడలేదు. మొదట భాగ్యలక్ష్మిను స్లాటుఫారముమీద 30 లేక 50 భారతీయులుండరు. ఆ మూకలో నతడు రెండవముద్దాయిని చూడలేదు. మూకలో ననేకమంది ఆంగ్లో ఇండియనులుండిరి. స్లాటుఫారమువద్ద రెయిలు నిలుచుండిన పిదప నెవ్వరునుదిగుట నతడు చూడలేదు. తాను స్లాటుఫారము వైపునాను సరికి భాంతుర్పు చార్చర్లగారు స్లాటుఫారముమీద నిలుచుండిరి. ఆంగ్లో ఇండియనులను, భారతీయులను చార్చర్లమునదాటి వైకి పోవుచుండిరి. స్లాటుఫారమునదాటిన మీదట కలహారంభమాయెను. ఆ భారతీయులందఱును రెయిలు బండినుండియెదిగి రోలేక అచట నే యుండిన ఆడెఱుగుడు. రిచ్చార్డు భాంతుర్పుగారినిక గేటువద్దనుండ నేలహమాంధ మయ్యెను. ఇంతటితో నాటికి విచారణ జాపివేయబడెను. 28 వ తేదీని వాదనలు విచారింప బడును.

గవర్న మెంటు డ్రాయినింగుస్కూలు; స్కెల్టరు:— ఈ పాఠశాలయొక్క యుపాధ్యాయ సంఘమువారిచే “ఆగో గ్యూకొత్తము”ను గూర్చి కొన్ని యుపన్యాసము లీయబడు ఏర్పాటులు చేయబడెను. అందు మొదటి యుపన్యాసమును ఎమ్. కే.ఎ.డి రెడ్డిగారు “దోమలు మనుష్యుల వ్యాధులలో నవి చేయుపనుల”ను గూర్చి ఈ నెల 8వ తేదీ ఉపన్యసించెదరు.

మేఘ సందేశము.

ప్రళయదీపన పాఠము.

ఆసాధారణమునందు మేఘాలోకన మనంగతమనియు, భావ్యవర్గ ప్రతికారము మందుగ నే చేయవలసియుండుననియు 20 దినము లీపాఠమున భేదమువచ్చుననియు గాన ప్రళయదీపన పాఠము శ్రేష్ఠమని మల్లినాథమూరి వారు రచించి యున్నారు; కాని ప్రళయదీపన పాఠమే శ్రేష్ఠమని తోచుచున్నది. ఎట్టులనిన.

1. మేఘసందేశమునం దంతటను వర్షర్తు లే వర్షింపబడి యున్నది. ఇందులకు.

(ఎ) ప్రళయస్వర్గ — 4 శ్లో—... “సప్రత్యక్షైః కుటజకుసుమైః” ఇట కుటజకుసుములు వర్షర్తు లింగములు గ్రహస్థితువునందు గలుగజాలవు.

(బి) ప్రళయస్వర్గ — 21 శ్లో—“నీపంబృష్ట్యా హరితక పితం” ఇట నీపపుష్పము వర్షర్తులింగమని నొక్కిరక్కాణింపవచ్చును. ఇందులకు బ్రహ్మజంబుగ నీకవియే-ద్వితీయస్వర్గ 2 శ్లోకమున “...సీమతైర త్వదపకమజం యత్రనీపం వసూ నామ్” అని మలకాపురంబునందలి వర్షర్తులింగముగా వర్ణించి యున్నాడు.

(సి) ప్రళయస్వర్గ 57 శ్లో:—“అహ స్త్యేనంతమయిత ములం వారిధారాసహస్రైః” ఇట—హిమాద్రిని నావాగ్ని పీడించునెడ ధారాసహస్రములచేత నణచుటకు దగుదునని చెప్పబడినది. దవానలంబు నార్పగలుగు ధారాసహస్రములు తొలకరివాసలు గురియు నాహంబునగాదనియు వర్షర్తు వందేయనియు స్వభావపరిభాసంబుచేత నూహింపవలయును. వై ముఖ్యములగు కారణంబులవలనను యింక నచ్చుటవచ్చునుండు నదీనందర్భ వర్షనలచేతన గ్రంథమునందు వర్షర్తు వర్షింపబడె ననుటకు సందియంప బనిలేదు.

ప్రళయదీపన పాఠముప్రకారము మేఘుడలకకు నావా ధ ప్రళయమక్షమందే చేరును. అట్టితరి నావాహమంబు వర్షర్తు వర్షించుట యసంగత మగును. అట్లు వర్షింపగల్గునెడ నాహంబును గ్రహస్థితువునంబుల జేర్చదగదు. ఇక ప్రళయదీపన పాఠంబున క్రావణమందే ప్రయాణము గాన నిట్టి యాక్షేపణ ముండదు.

2. ఆసాధారణమందే యలకాపురంబున మేఘుదర్శనము కా గల్గునెడ యక్షికాంత యా మాసంబుననే నివన్ను గాన కా నోవు. మేఘుదర్శన ముద్దీపకము కావున, ప్రళయస్వర్గ 31 శ్లో. “మేఘాలోకే భవతిసుఖినో వ్యవస్థా వృత్తిచేతః” కావున యక్షుడు తన ప్రియురాలి జీవితముగూర్చి యాహంబునందే సంశయింపవలసి యుండును. అట్లుగాక, 4 శ్లో. “ప్రత్యాక్ష స్నే నభసిదయితా జీవితాలయ్యనాశీ” యని క్రావణమందే సంశయించి యున్నాడు. ప్రళయదీపన పాఠమున నిట్టి సంది యము నుండ నేరదు. వై “ప్రళయ” పాఠమునం గల సందియ ములవలన ప్రళయదీపనపాఠమే శ్రేష్ఠమని చెప్పనోవు.—

ఇక సూరి వారియాక్షేపణలకు దగిన సమాధానములు కన్పట్టుచున్నవి-ఎవ్వయినన-

1. ప్రళయ మేఘుదర్శనము దేశకాల భేదంబునలన నలకాపురంబున క్రావణంబునను - రామగిరియందు నాహంభంతునందును - ఇంకను దక్షిణంబున నాహంభప్రళయంబును నుండనోవు. కనుక సాధారణంబగు నాహంభంతు మేఘుదర్శన కల్పనయనంభవము కాజాలదనితలపరచియుండును.

2. యక్షుని కిదియే ప్రళయ మేఘుదర్శనము కావునను- ఈ మేఘమే యక్షప్రయాణంబుచేసి యలకకుజేరి తనకాంతను వివన్ను రాలజేయ నోవునను నభిప్రాయంబుచేతను దీనిచే సందేశమంపిన యక్షుడెట్టులైనను భావ్యవర్గప్రతికారము జేసి నవాడె యగును.

3. సాధారణంబుగ నొకడు తాను చెప్పదినము మొకలుకొనియే-“ఇక నాల్గదినములలో వచ్చెనవని చెప్పెను.”—ఈ నాల్గదినములు కొంచెమొచ్చినియుండును. యని చెప్పట స్వాభావికము- అట్లుల సేవన యక్షుడును తన కాపావసాగ కాలము జ్ఞాపకమున్న కొని “ఈమిగిలిన నాల్గదినములు కనుల మాసేకొని యుండును” యని చెప్పినవాడగును- అట్లు లగాక యున్నాడుత్వేగకు యక్షుడ తానెప్పుకప్పున చెప్పమి వచ్చిన 124 శ్లోకముల సమాచారమునందు నచ్చటచ్చట చెప్పిన ప్రయాణదినములు సరిగ వదిలములని జ్ఞాపక ముంచికొని (తన ముఖ్య సమాచారము విడిచి) అప్పటికి కాపావసాన మెన్నిమాసములా యని యాలోచించికొని నాల్గ మాసములని యెరింగి యటుల జెప్పినాడనుట, స్వాభావిక వర్ణనా నూచిత పాండిత్య ప్రకర్షిత గల కాళిదాస మహాకవి

ఎడ కొంత మునుకులో గుడ్డలాట యగును. మంచి తెలివి గల వారి కే గంపెడుపురాణము నుత్కలంతతో జెప్పవచ్చుడు మధ్య గల యట్టి ముఖ్యులకు సంగతులనే మఱుగు- అట్టి యెడ నీ యున్నాడుని. కానాగమనింపు-శతావధాని యయ్యెకాబోలు! అతను జెప్పినటుల గ్రంథ రూపంబున నిలెరులకు పది దినము లాయె నంతయు కాని. దీనిబట్టి వానికి లెక్క యుండెనుట సమంజసము కాదు- అట్లులైన నుత్కలకావశ్యలెక్క యెట్లు చెలిసెనని యడుగ-నెంత పిచ్చివాడైన నుతనదున్నగతి యింక కొన్ని దినంబులలో పో గలదని యెరిగి యున్నవాడు. ప్రతి దినమును తెలివి వచ్చినపుడు సావధానంబుగ లెక్క నెట్టికొని సంతసపడుట స్వాభావికమే యగును.

ఇన్నింటి బట్టి చూడ నా యట్టి యల్పజ్ఞులకు ప్రళయ దీపన పాఠమే శ్రేష్ఠమని తోచుచున్నది. కాన విద్యద్వరేణ్య తనదైన జూపిన యుక్తి ప్రయాణంబులు కలవారుగాన గేవల మాజ్ఞామాత్రమున గాక యందు గరుశించి సరియైన సమాధాన ము నొసంగి నాసందేహము పీర్చరని వినయముతో బ్రార్థించుచున్నాడను.

సింహ పురవాసి.

శతఘ్నుల స్థానమును కనుగొను సాధనము.

భూకంపములను పరిశీలించుట కొకయంత్రమును చేర్చి అను అట్టిగూడా స్త్రాప్తము కనుగొని యుండెను; ఈయంత్రమును ప్రపంచమందున్న శోధకాలలోను స్థాపించియున్నాడు భూకంప మెచ్చట జరిగినను దానినను భూమిలోనుండి తరంగములచే ప్రసరించి ఈయంత్రముచే చిహ్నముల జేయును. అచిహ్నాలద్వారా ఆకంపముయొక్క స్వభావమును నిర్ణయించగలరు; ఎంతదూరమున నిలికిననో, దానిబల మెంతయో భూభాగమున నేవైపున జరిగెనో చెప్పవచ్చును.

అట్టియంత్రము యుపయోగపడి శతఘ్నుల స్థానమునె కనిపెట్టవచ్చును. శతఘ్నులు సాధారణముగ కంటికి కనబడని స్థలములలో నుండెదరు; అందుచేతనే యీయంత్రముయొక్క యుపయోగము భూకంపయంత్రమే పరికరాదు. దాని ననుసరించి శతఘ్నుల కంపమును పరిశీలించు యంత్రమును నూతనముగ కనిపెట్టెదరు. దీనిని యుద్ధభూమియందు ఇవ్వడుపయోగించుచున్నారు:— పా|| జ||

చిన్న పురుగులు 124 పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండుకలూనుట, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల నలస గలుగును.

పాఠకులారా! ఈ పురుగునల రేయింబవళ్లు, పిడి విచారుములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీగ్గుచాములలోని కల కొట్టెల్ల బం గుతో నింపబడి యుండును. తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈయండు పురుగునల, అతివ్యాప్తికియి చేకొంటున్నా కట్టిగ సహకారిగా నుండదగినబంబు చుండు ఆకంభవయిన వెంట నె నిశాధకి నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక పుచ్చేక్షించినచిరకాలమున నే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయ గావలసివచ్చును కావున ఇట్టి పరమశక్తిపును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపును. చుండును బోగట్టును. వెండుకలను రాలనిర్వేను. పుర్రెచుండును బోగట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము. ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తిరుగు చేయువారి మోసమున పడకుడు.

నెల నుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
” 3-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0

ఉచితము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, అడ్డతాటిని పుచ్చుకొనువారి కెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునని నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంటు:— ఆంగ్లో యిండియా డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ నెం 155, జుమ్మాచుసీదుపేట, బొంబాయి.

వృక్షములకు చికిత్స

ప్రాణులకెల్ల వ్యాధిసహజము ; వ్యాధినివారణకు ప్రతిక్రియలుకూడ సహజము. కాని అలోపతివైద్య ప్రాణులవ్యాధినివారణలో భేదము ముఖ్యమైనదొకటి కలదు. ఉత్క్లష్టగుగుళిలది నివారణకొరకు ప్రత్యేకకర్త యొకటి కావలసివచ్చుచుండును. ప్రాణులలో మత్స్యజనుగు మనుజుని వ్యాధులు. ఆ వ్యాధి నివారణలను ప్రత్యేకకర్త సుబంధులు. అందులకే వైద్యశాలలు, వైద్యులు, వైద్యశాస్త్రము నునుజున కర్తవ్యశక్తికై, మనుజుని జీవనముతో వైద్యమైయున్న జంతువులకుకూడ నునకువలెనే వైద్యశాలలు, వైద్యులు వైద్యము అవసరము లగుచున్నవి. అట్టివృక్షజాతులు కూడ మన సంపర్కముచేత మలినపరచెదము కాబోలు! కొన్నివృక్షములు మన జీవనముతో వైద్యభావముల వగుచున్నవి. వృక్షములను పెంచు ఆలయములు, శాస్త్రాశ్రమాలు, శాస్త్రము సిద్ధమగుచున్నవి కాని యంతరకు వృక్షములు తమ చికిత్సను తాము చాలభాగము చేసికొనుచుండుటను పరిశీలకు లక్కడక్కడ చూడగలరు.

ఈచెట్లయొక్క యొకకొమ్మపెంపునకు దానిచుట్టు ప్రక్కలకును సరిపడనపుడు. ఆకొమ్మను త్రుంచివేయుటకు గాను దానికి ఆహారమును తగ్గించివేయును. ఆకొమ్మయొక్క ఒక కండమొకరును. ఈకండ ఆకొమ్మను చంపుటకు నేచినశక్తియు. ఈరణము వృక్షమునకు పెరగకుండ వృక్షము చూచుకొనుచుండును. వసంతకాలములో ఆహార పుష్కలమగునపుడు కామ్మలు ఆకులు వికసించిన, ఎండాకాలము, శీతకాలముల సరికి ఆకొమ్మల గడచే బాధగలిగిన, ఈశస్త్ర శాస్త్రములను వృక్షము మిగిలిన యంగముల చేయునట్లే చేయును. చిన్న చిన్న కొమ్మలను త్రుంచివేయుటచేత కార్యము సలిచిన సరి! లేనియెడల పెద్దకొమ్మనే ఖండించును. ఇదియే గదా శస్త్రవిద్యయొక్క నియమము. ఎప్పుడు ఆకాఖభాద యధికముగ నుండునో, అప్పుడు ఆకులు వాడిపోవును. కాఖయెండ నారంభించును. చిన్న గాలిచాలును దానిని భూమికి దించివేయుటకు. ఈరణముల గాయములు త్వరలో మానును. కొలది కాల మైనతరువాత ఆనువ్వులు కానరావు.

ఇట్లే కాలమునకును వ్యాధికిని తగిన చికిత్సలను వృక్షములు చేసికొనుచు వైద్యుల నేతీయింపవు. —పా॥ జు॥

కొండలనెక్కుట యొక ఆట.

ఆటలు విహారములు శరీరమున కారోగ్యకరములు; అట్టి వానిలో కొండల నెక్కుట యొకటి; కాని దీనికిని ఇతర విహారములకును నొకభేదము కలదు. ఏ యాటలోనైనను ఆటను చూచువా యందురు; వారి విహారము ఆడువారికి హెచ్చరిక కాని ఈ కొండల నెక్కుటాట కట్టిహెచ్చరిక లేదు. ఆటలలో వారి సంపాదించుట కట్టి నిపుణత వైద్య సాహస పరిశ్రమములు కావలెనో, వాటి కేమాత్రమును తగ్గరి ముగుణములు ఈ యాటకును కావలసినవే. ఆటలవలన కలుగు ఆరోగ్య గుణమేగాక నితర ఫలములు దీనివలన సమకూరును. ప్రకృతి సౌందర్యసంపదకు నిలయుటలని చెప్పదగు ఈ కొండలను, వాటి లోయలను, వాటి సెలయెల్లను, వాటి యనయనములను చొట్టెను. రాతులను, ఈ సంపదను జూచి ప్రకృతి సుధారసమును ద్రావుచు నిరంతరము ఆనందముగ్ను లగుచుండవచ్చును గదా!

అంతేకాదు, కొండలపై నుండు బండ రాతుల నెక్కుట యొకవిద్య; దాని నులుపులను కనిపెట్టుటకు జన్మను నినియోగపరచుచుండు గలదు. ఈ పనికి కావలసిన పనిముట్లు త్రాడు, గండగొడ్డలియు ఎక్కుటలో రాతులనుకదల్చి త్రొసి వేయుట సంభవించును. ఒకమారు గొయి కదలియుండిపోవును; మరియొకమారు దానినిపట్టిన అదిజారును. ప్రతిదేశమందును, ప్రతికరునుల పంక్తిలోను ఎక్కుటకు కష్టమగు ఒండరాతులున్నవి. వానిని నెక్కు సామర్థ్యము గలవారు తిక్కువనుండి యున్నారు. వారియుపద్రవములను తప్పుకొనుచు రాతి నెక్కుకొప్పును సంపాదించుటకు బోయెదరు. ప్రాణహానియు జరుగవచ్చును!

ఈవియముననే యుదేశిక బోవువారు ఈజాకా అను నొకవిధమైన హాయపును పిచ్చుదురు; అది ఆరోగ్యకరమైనది. ఇట్లు సాక్షాత్తుగా కలుగు లాభములమాట యటుండ, మనస్సునకును, శరీరమునకు దీనివలన కలుగు క్షయొక్క ఫలమును గెక్కించి చెప్పునోము. —పా॥ జు॥

స్టెర్న్స్ తలనొప్పిమందు (షాకు)

మాటుపెట్టబడిన చిత్త. ఆచిత్తను నీటిలో నానబెట్టి మ్రుంగవలెను, అటు చేయుటచే నది తక్షణమే అన్నకోశమునకును వ్యాపించి వెంటనే బాధను పూర్తిగా తొలగించును.

ఈమందు 25 సంవత్సరముల నుండి పార్వపునొప్పులకు తలనొప్పులకు విశేషముగా నాడబడుచున్నది. అన్ని మందుల మాపులలోను బజారులలోను స్టెర్న్స్ తలనొప్పిమందు విక్రయించబడును.

తలనొప్పి వచ్చునపుడెల్ల నుపయోగింతురు.

A MAN'S Privilege

PERFECT MANHOOD

మూర్త్యము
30 చిత్తలు
గల పుట్ట
1-3
రూ. 2/-

ఏ మానవుడు ఆరోగ్యముగాను సంతోషముగాను ఉండి సౌఖ్యము ననుభవించునో వానిదియే అప్రతిమనము వందకా ఆప్రకారము చేయును. ఈ ధాతు కడ్డోపధము. నిన్ను జమ్మిన మానవనిక జేయును. నేడే నిజ మానవుము.

Sold by all Chemists

580
ఇండియా వారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా మలియన్డే, గోవా, ఫీజివలెండే, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారుకూడ నీసిద్ధావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.
మహాభాగము. "ఒకేయొక లోకాయరాగ" కన్యా మాత్రలసీసా మీయింతు నున్న యెడల, మాటికి, వైద్యులసమయమును, నిరక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట, తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వ వాతము, జ్వరము, హింధ్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, శబ్దముకొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేకరోగములును, ఈసిద్ధావృత్త సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.
రిజిస్ట్రేషన్ యీ వ్యాపార గురువులు, ప్రతిసీసా నుండును, ఉండు; నుచుచి తీసికొనవలెను.
అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడియుండును.
260. మాత్రలన్న సీసా 8 అణాలు మాత్రమే.
6 సీసాలకొకసారి తెప్పించికొనిన టపాల ఖర్చు ఖోచేరి.
రూ 1-9-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన. 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన. 5-0-0
గురుస్త్రోగములకు మాత్రం ఆయుర్వేదియ సిద్ధావధములు దొరుకును.
కాగితల గుచితముగా విచ్చెదము. (594)
విలాసము:—శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల. మైసూరు.

టోజానా

ప్రకృతి శాస్త్రాభివృద్ధి

ప్రపంచమునందలి ప్రతిదేశమునను, మానుషిక వౌర్యల్యము అవస్థలను గూర్చియు, వర్తమాన భవిష్యత్కాలముల సంతతివారల ఆరోగ్యాభివృద్ధి సాధనమునుగూర్చియు, అనేకులు ప్రకృతిశాస్త్రములు వారి జీవితముల ధారపోసియున్నారు. అకాలపు వృద్ధాప్యమునకు నూచనయగు వెంట్రుకలురాలంటి హానికరములగు క్రిముల పనియును నిర్ధారణ నవీనపు () లలో ముఖ్యముగ మనకు సంబంధించినవి.

ఈ వ్యాధి అనేక యావనలందు సామాన్యముగనున్నది. ఈక్రిమి సముదాయము వెంట్రుకల నంటియుండు చర్మపు కప్పలలో ప్రవేశించి వెంట్రుకల యభివృద్ధికి కలసిగ, రక్త నాళములందుండి నచ్చు పదార్థమును తినివేయును. దీని పర్యవసానము వెంట్రుకయొక్క పాదునశించి వెంట్రుక పాలిపోయి రాలియు.

ఇందుకు కారణమును కనుగొనుటలో ప్రకృతిశాస్త్ర వేత్తలు ఆ కారణనివృత్తి సాధనమునుకూడ కనిపెట్టినారు. ఆక్రిమిసముదాయమును నశింపజేసి వెంట్రుకల పాదునకు తగిన ఆహారమును కలుగజేసి వాటి నారోగ్యమునకు దెచ్చుటయే ఇందుకు సాధనము. ఇంతవరకును ఇట్టి సాధనము అసాధ్యమని తలంచబడిన కాని, ఇపుడు "టోజానా" యనునది ఇందుకు గాను యిపుడు కనిపెట్టబడినది.

"టోజానా కేశాహారము" క్రిములను జంపును. వెంట్రుకల పాదులకు పుష్టిజేయును. వెంట్రుకల నెరుగునట్లు చేయును. కిరీటమునుబోలు తన శిరోజపుంజము క్షీణించెననియేస్త్రీయును విచారపడ నవసరములేదు. త్వరగ నిశ్చయముగ నవి రాగలవు. ఏమానవుడును యావనదేశలో వృద్ధాప్యమును భరించనగలములేదు. తమ దృష్టిపథమునందున్న యీ యావధమును వినియోగించి తమ యావనమును కాపాడవచ్చును.

"టోజానా"లో కొవ్వుకలిమియు

కెమిస్టు నడుగవచ్చును. ఇది చెండుకెరములుగ నుంచబడును. ఒకటి పురుషులకు, వేరొకటి స్త్రీలకు, మొదటిది అంటుకొని యుండునట్లుగనూడ యుండును. మీ లేమందుల దుకాణములో నడిగినన యిత్తురు లేదా సోల్ ఏజెంట్లు మట్టి అండు కో లిమిటెడ్ 19 కెకండులైన బీచ్ పోస్టు బాక్సు 226 మద్రాసు అనిప్రాసిన తెప్పించియొనను యిత్తురు. ఖరీదు 5 డౌన్సులు సీసా చల్లుకునే దానితో సహా 1-12-0 2-12-0

పాశ్యపు వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకాయహార కన్యూరిమాత్రల నిప్పుడైనన పరికింపుడు.

ప్రతివత్సరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా మలియన్డే, గోవా, ఫీజివలెండే, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారుకూడ నీసిద్ధావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము. "ఒకేయొక లోకాయరాగ" కన్యా మాత్రలసీసా మీయింతు నున్న యెడల, మాటికి, వైద్యులసమయమును, నిరక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట, తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వ వాతము, జ్వరము, హింధ్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, శబ్దముకొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేకరోగములును, ఈసిద్ధావృత్త సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

రిజిస్ట్రేషన్ యీ వ్యాపార గురువులు, ప్రతిసీసా నుండును, ఉండు; నుచుచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడియుండును.

260. మాత్రలన్న సీసా 8 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాలకొకసారి తెప్పించికొనిన టపాల ఖర్చు ఖోచేరి.

రూ 1-9-0

12. సీసాలొకసారి కొనిన. 2-12-0

25. సీసాలొకసారి కొనిన. 5-0-0

కల్యాణి - ప్రతిభా

ఇది కేక్సియన్ రుసు ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున త్రిలింగము బాలరకుడు తెలియనట్లు రచించబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్వాములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నది మొదటిది. దీని కథాసంబంధమును పాత్ర చతుర్త్వమును రసమును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిభా - 2

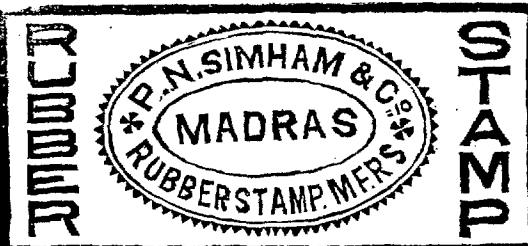
దైర్య కవచము

మనుజునకు గల పాపము గుణములలో దైర్యము ప్రధానము. దైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను ఆత్మ శక్త్యములచే భేదింపదగినవి. ఈ దైర్య మనది కవచమే యాత్మ శక్త్యములను అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభిస్మాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూ మతః" అనెడి జిశేంద్రియందైన భిష్మునియొక్క చక్రతము నతి మలభక్తిని తెలిపియున్నది. వెల 6 అంశాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,

285

ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

రబ్బరు స్టాంపులు. « రు 2
ఇత్తలిక్కి నీలులు. « 1
కస్తూరి « తులం 30
గోరొజనం « 6
పచ్చకర్పూరం « 2
కుంకుమపువ్వు « 1.4
పాలుయింగువ 12 « 1
మగందవక్కువాడి రత్తి « 1
పిక్యన్ సింహం అంధు క్రిస్
ఆదియస్సనాయునివీధి, మద్రాసు.

బాధాపడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసరిల్లా

ఆశుభకర్మపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కిరీటమునంటి మందు. ముత్యపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతేనోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోపధిసారసరిల్లా గుణ విమృత నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నోపులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరించును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 శోజులవర కుండుటకు 4 డోస్సుల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144, No. 2, BOMBAY.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామోజిష"ను యుపయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షేల్ ప్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు, పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిష యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రు 25-0-0

ది రిలయన్సు పాండ్రి ఆండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్ట నెం 553 రు

మదరాసు

(వై కామోజిష గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

ఆత్మజ్ఞానా సంఘము.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గలంచిన శాస్త్రీయచక్ర

చిన్న వైజు చక్కనికూర్పు. వెల రు. 08.0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

591

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

కలియుగ కల్పవృక్షము. 133

కృషియుగమందుకల్పవృక్షము మనుష్యులకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈకలియుగమందు మానవజాతియొక్క ఈభాదలనుతీర్చి ఆయురారోగ్యైర్విశ్వరంబులనిచ్చుచి మన వైద్యవిద్యకుపుస్తకముకోరింపరానికి

డీ చిత్రముగా వంపబడును

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, ఆయుర్వేదవేద ముద్రాధారయము. 20 చీనాబజారుకోడ్, మద్రాస్.

మోహినీ ప్రైలుము:—ప్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మొదటకు చలువ జేయును. కండ్లకు చలువజేయును వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. నువాసన గలిగియుండును. సీసా 1-కి రు. 0-12 0. అమృతాంజనం శిపో, మద్రాసు.

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద మూలరోగాంతక గిన్నె

ఈగిన్నెయందు మంచిమజ్జిగజేసి రెండు నిమిషములు పుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలమునందు పుచ్చుకొనిన సమస్తవిధ మూలరోగములు నివారణమగును. ఇదిగాక అజీర్ణము, శీతజ్వర, మలబద్ధకము ఇత్యాదిరోగముల తప్పుక పోగొట్టును. ఇండుకు పథ్యముజేడు. రు. 2-0-0

వెల రు. 5-0-0, తపాలపుచ్చ ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేటు బాలకృష్ణ టూకర్ (బాంకర్) పికాని 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెనర్సు హనుమాన్ దాసు మేతా గారు, వత్సలాపిధి, ముల్కవాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాచి గారు, సౌకారు పేట, మదరాసు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. మిస్టరు కె. శ్రీకృష్ణ మీనన్ గారు, వారిస్టరు, పాలపురము, 5. గోకులదాసు గారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (దక్కను) 10 సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగతెట్టిగారు, 55, తిరుపత్తియూరు, నెడ్లకాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గిన్నె రు. 10-0-0

ఇదిగాక అనేకులకు యారోగ్యమునుండి విముక్తి చేసి నారము.

మెదలిస్సు

ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎస్. శర్మగారు, యె. యం. యె. సి.

బాలకృష్ణ టూకర్ దాలయం, 177, వై నాబజారు, మదరాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాంధ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేక కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లు? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై మంచిమతిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రేణిమిగుల సులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0. అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కర్పణు జేయు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములవై అచ్చు, కాలికోతైండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు జేరు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగు పండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, డక్క.

నవీనమయినది. ఓటోపరస్టాక్ 490

ది. పరస్టాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1 రు, వైజోసి, బొంబాయి. నెం 3 రు.

శారదాంబ

ఇది ప్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘమునాచార సంస్కరణమునకుమాగ్గ మిందు బాంబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీజేటు.

ఏకభాషాలిప్రిశంస

ఇది వెన్నెలకంటే అపూర్వము విచిత్రము.

వెల 0-4-0 పోస్టేజీ జాధికము.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రకాలయము,

6 తంజావైజీధి, మద్రాసు.

డడ్డిగారి అస్తాక

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ పడి కనుగొనబడినది. ఇది, ఊయ రోగమును నివారణ చేయుటకు నమ్మకమైన మందు. దగ్గును, తదితర బాధలను గొడుగు కౌనుటకు దీనిని సురక్షితముగ సేవింపవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుట యే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలిబుచ్చుచున్నది.

అతిమూత్ర వ్యాధి

దానిని వారణ. ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత గురుత్వము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాసి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. అంటిగ్లీ కోసూరియా చేయుపనినే, ఈమందుచేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా నుపయోగింప బడుచున్నది.

జేమ్సు గారి బగ్ కిక్

(నల్లి సంగం హరి శి) ఈమందు నల్లులను నాశనము చేయగలదు. నల్లులు చేరు బొక్కలను, చేరుటకు వీలయిన కంటలలోను, ఈమందు వేసినయెడల, నల్లు లన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ వాసులకు జేమ్సు బగ్ కిక్ చాల ఉపయోగకారకం. ధర : బుడ్డి 1-కి అ. 0—12—0

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

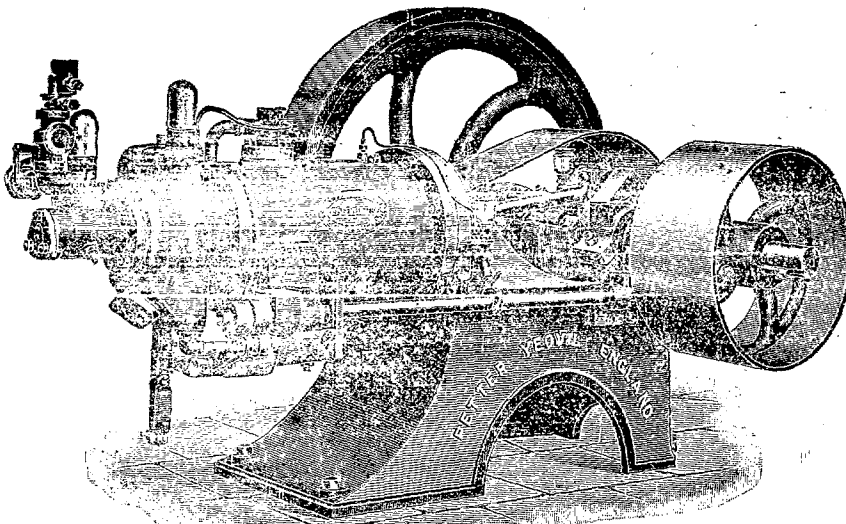
మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరు సుదాహరించ గోరెదము

368

వెట్టర్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

327

సలభమగు యంత్రములును - చక్కని పనితీరును - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకగును ముచ్చటైన నడకయు ఈయంత్రములకు గొప్పపరిశ్రాంతి దెచ్చినది. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud) ఇమురుతోనైనను, మంచి చమురునైనను, నింజయును నూనెతోనైనను, చక్కగా నడపవచ్చును.

వెట్టర్ ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే తేంపులేనిదే రగుల్కొలుపుపగల గొట్టముగలదు. ప్రారంభింపబడిన తైలంపు అవసరములేదు.
2. తగులబడిపోకుండనుండు రగుల్కొలుపుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ట కొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేలుకు బిత్తిడిని కల్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కత్తెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ నడుపుటకు కావలసినంతకంటె తక్కువచదుగు వృథాగా కాలము. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపు వానినైన రిజిమి ములలో నడపవచ్చును. 6. బలకరములయిన పనిచేయు భాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. కీటకు ఇంజనులు విరామము లేకుండ పనిచేయుటకు అగినవి. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్ది కుదుటచేత నిర్మాణమగుచున్నవి. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయు భాగములకు తేక చక్కమునకు ఆపాయము సంభవించింపబడు మానె నడ్డులు లేకపోవును. అందువలన యంత్రము నిజముగా కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేక పరిమాణములలో స్థూలతో నున్నవి. వెలలకు గాని, ఇతర విషయములకు గాని దయాచేసి మాకు వ్రాసికొనడు.

బెప్టు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విష నంబీవిని.

536' నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

విచ్చుచు వచ్చువారు! నవ్వుమర బోదురు !!

లేలుకొంకిపోటు వలన, మంట పోట్లకు తగిన పరిహారమును బొంద లేకమిగులకష్టపడువారలకై మేమి యాపదమును గని వెట్టితిమి. కుట్టిక పోట నీమందును డైరెక్టర్లలో ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్లు పోవును. ఈయాపదమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలు

మా యాపదమును మాకు తిరుగపంపి తమకు నెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8 అ. పోనీటి 6 అణాలు ఒకచేతడవ (2) ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోన్టీజి ఉచితము

1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోన్టీజి య్య 5-0-0

1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1-8-0) వెలగల

ఫాక్ సలర్ ఫోకటక్ పేనా ఇనాము.

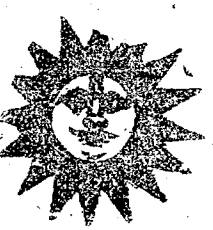
స్వాంపిల్ కోరువారు అరణా స్టాంపు పంపవలెను.

టి. సీతారామ మొదలియారు.

8. కందప్ప మొదలికి, తిరువల్లి క్లెరి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు కుంకుమ

పువ్వు కుంకుమ

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యనూర్మును గమనింపుడు. కరన్పాక డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్ నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాస్త్రోత్తముఖమునపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢకాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును, ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించుపెడము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రహ బౌద్ధధారయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

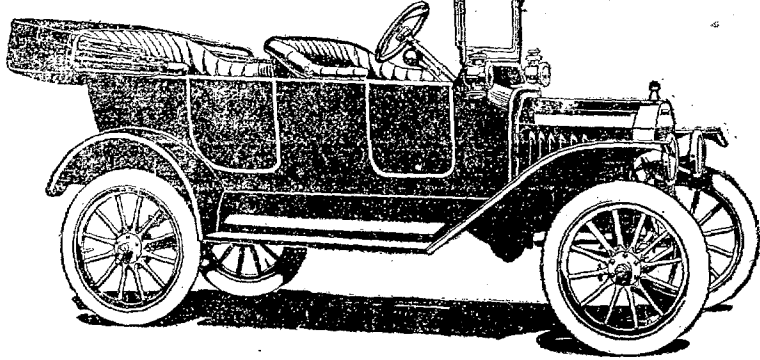
ఫోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి.

(572)

5 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 2850

హుడ్డొకవడ్డు, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు, గ్లియోటిక్ కొమ్ము, గాలి టెర్, ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

ఫోర్టు కారును కొనుడు; ఏలన, ఎవరికై నను ఎచ్చటగన్నును, ఏస్థితియందున్నను చక్కగ పనిచేయును. ప్రతీక్షములకు సాయములతో మోటారుకారుల తయారుచేయుటలో పేరొందిన పరివాండ్రచే తయారుచేయబడినది. అది మిక్కిలి దట్టమయినది. తేలిక అగుట దానిలో కష్టములు లేవు. ఫోర్టుకారును.

దిట్టమయినది. అయినను బజారునందు దొరుకగల ఉత్కలలో మిక్కిలి తేలికయిన ఉత్కల కావున అధిక వ్యయమయినది. ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మోటారుకారులలో ఫోర్టు కారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని సుహృదులు యీబండిని ఉపయోగించి దూచి ప్రతీక్షమయినదని రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులవలె గాక దీని వై వ్యయపరచబడ్డ భనమునందలి ప్రతిరూపాయికిని తగిన మోటారుపనిని చేయించుకొనవగును.

ప్రపంచమందంతటను పనిచేయుచున్న మోటారుకారు ఇదియే. ఫోర్టుకారు స్వంతకారులకు ప్రయాణమును సంతోషముగలిగించు కారు ఇదే. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసినను చేయుచుగూడ ఫోర్టును కొనుడు. ఇప్పుడే కొనుడు. రు. 2850 - వైద్యశాస్త్ర మోటారుకారులతో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయించును. తమన్న ఆశాభంగము కలుగగలదు. వ్రాయునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు సుదాహరించును.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

ఓక్స్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.